Mājas Draugs

4. GADS APRĪLIS, 1953 4./37./NR.

TAS KUNGS... CELS GAISMĀ, KAS BIJA APSLĒPTS TUMSĪBĀ
Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums 1.Kor.vēst.4.nod.5.pantam

PRĀVESTS J. ĶULLĪTIS

VISS PIEPILDĪTS

LIELĀS PIEKTDIENAS KRUSTA ĒNĀ

Jāņa ev. 19,30.

LIELAJĀ piektdienā visa kristīgā pasaule garā pavada savu Pestītāju Viņa tumšajā ciešanu ceļā, grūtajā gājienā uz krustā sišanas vietu Golgatas kalnā. Romas katoļu baznīca šo lielo sāpju ceļu ir sadalījusi četrpadsmit ciešanu stacijās un katrai stacijai sacerējusi savu lūgšanu. Pavadīsim savu dvēseles draugu arī mēs ar sirsnīgu līdzjūtības un pateicības lūgšanu! Jēzus Kristus bija nācis pasaulei atņemt Dieva sodības lāstu un sodību pārvērst svētībā. To Viņš dara arī ar savu krustu. Pirms Viņa krusts bija grēka lāsta zīme. Krustā sita vislielākos noziedzniekus. Kristus pārvērta krustu uzvaras zīmē, no kura vēl šodien plūst neizsmeļama svētība visiem ticīgajiem. Golgatas krusts ir Kristus tronis. Viņa ērkšķu vainags - mums dārgākais valdnieka kronis pasaulē un Viņa septiņi vārdi pie krusta - šinī kronī visvērtīgākie dārgakmeņi. Ko tad Pasaules pestītājs saviem ticīgajiem pasludina? Šodien pārdomāsim tikai divus Īsus vārdus: "Viss piepildīts!" Ko tas nozīmē?

1. Dieva uzticētais darbs ir piepildīts. Dievs bija uzticējis Jēzum sevišķu darbu: pasludināt jauno evaņģeliju, prieka vēsti, ka Dievs noslēdz jaunu derību ar grēkos kritušo cilvēci. Jēzus mācība ir tik jauka, cēla un svētīga, ka pasaule izskatītos pavisam citāda, ja cilvēki būtu pieņēmuši tikai vienu, tā saucamo zelta likumu. Šis zelta likums skan: "Tad nu visu, ko jūs gribat, lai cilvēki jums dara, tāpat darait arī jūs viņiem" (Mat. ev. 7, 12). Krievu lielais rakstnieks L. Tolstojs savos evaņģelija izskaidrojumos tēlo, ka tad, kad Jēzus šos vārdus pateicis, visi ļaunie gari aizskrējuši uz elli un savam valdniekam sacījuši: "Mums pasaulē vairs nebūs darba. Kāds jauns pravietis tur māca, lai ikviens dara otram to, ko viņš grib lai viņam pašam dara. Bet neviens taču nevēlas, lai viņam ko ļaunu darītu! Ja nu cilvēki viens otram darīs tikai labu, tad mums vairs nav ko darīt." Vecais velns savu kalpu žēlabās noklausījies smaidīdams un tad teicis: "Jūs nepazīstat cilvēkus. Viņiem ir bijušas daudzas cēlas mācības, bet viņi pēc tām nedzīvo. Griežieties tikai atpakaļ, kārdiniet, mudiniet uz ļaunu, un jums darba pietiks." Diemžēl tā ir rūgta patiesība. Arī viscēlākajai mācībai, Jēzus Kristus svētajam mīlestības un Dieva žēlastības evaņģelijam, cilvēki maz seko. Tie dzīvo savai patmīlībai, pasaules varai un godam, kā arī dažādām miesas kārībām. Tomēr Jēzus Kristus piepildītajam darbam ir liela nozīme. Tagad viens ir bijis pasaulē, kurš tik skaidri ir pasludinājis Dieva gribu kā neviens cits. Tagad neviens nevar atrunāties ar Dieva prasību nezināšanu. Ģetzemanes dārzā lūgdams: "Tavs prāts lai notiek!" - Jēzus ir izpildījis Dieva gribu visā pilnībā. Tā arī mums jācenšas pildīt, lai arī dažreiz izliktos, ka tas iet pāri mūsu spēkiem, ka mums Dieva griba nesaprotama. Šinī paklausīgā Dieva gribas pildīšanā ir liela svētība, un ja to darīsim, Dieva svētība nāks arī pār mums.

2. Tas nozīmē, ka ciešanu mērs piepildīts. Daudzreiz tiek jautāts, kad iesākās Kristus ciešanas. Atbilde skan: no Viņa dzimšanas. Tiešām, pasaules varenie, bērna piedzimšanu gaidot, jau laikus tam sagatavo mīkstu šūpulīti, īpašā bērnu istabā. Pasaules pestītājam vajadzēja gulēt cietā silē lopu kūtī. Citur Viņam nevarēja atrast vietu. Visiem citiem bija katram sava silta vieta, tikai visšķīstākajam bērnam nebija - tamdēļ ka Viņš gan nāca šinī pasaulē, bet nebija no šīs pasaules. Pasaule ir pratusi vienmēr par savējiem gādāt, bet tos, kas nāk no gaismas valstības, tā ienīst vēl šodien.

Vēlāk varizēju un rakstu mācītāju skaudība un naids pavadīja Jēzu visur, un savu nodevēju Viņš zināja vienmēr tuvumā. Tiešām liels un rūgts bija Viņa ciešanu kauss, un Viņš to pacietīgi tukšoja līdz dibenam. Beidzamajā gājienā pazemojumi bija sevišķi dziļi un Viņa sāpes jo lielas. Bet vistumšākais, visgrūtākais brīdis bija tas, kad Viņš jutās arī Dieva atstāts, kad dvēseles bailēs Viņš izsaucās: "Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc Tu esi mani atstājis?" (Mat. ev. 27, 46). Bet šis drūmākais brīdis Pestītāja ciešanās pie krusta drīz pagāja. Viņš jutās atkal vienots ar savu Debesu tēvu un mirstot varēja izsaukties: "Tēvs, es nododu savu garu Tavās rokās" (Lūkas ev. 23,46).

Liels un rūgts ir ciešanu mērs, kas tagad jātukšo arī latviešu tautai dzimtenē un dažādās trimdas zemēs. Mūsu tautiešu lielākajai daļai jāstrādā grūts, neierasts un nepiemērots darbs, saistīts ar dažu labu pazemojumu. Vislielākie grūtumi un pazemojumi, zināms, ir jāpanes no bezdievju un varmāku rokām mūsu tautai dzimtenē. Daudzus nospiež vientulība un atstātība. Ievērosim arī mēs vienu lietu: Dievs tautām un cilvēkiem piešķir ciešanu mēru nevis, lai šīs tautas atmestu, bet lai vilktu sev tuvāk. Kad Dieva piešķirtais ciešanu mērs būs iztukšots, tad ausīs arī latviešu tautai atbrīvošanas un pestīšanas brīdis. Tamdēļ nesarūgtināsimies, lai gan mums vēl jānes arvienu jauni upuri, un es domāju arī tos upurus, kuŗus nes mūsu tauta cīņā pret nežēlīgajiem komūnistiem Korejā. Dievs mūs nav atstājis un aizmirsis. Varbūt drīz jau nolemtais ciešanu mērs būs galā, mēs būsim piepildījuši Dieva uzlikto misiju un kopā ar citām brīvajām un kristīgajām tautām iziesim uz gaišāka ceļa. Arī ciešanās nodosim savas tautas un savu likteni mīļajās Dieva tēva rokās, kurš zin bēdām mēru nolikt.

3. Pestīšanas plāns piepildīts. M. Luters kādā vietā saka: "Neviens vārds nav Jēzum mīļāks, neviens - Dievam patīkamāks, neviens - eņģeļiem saldāks, neviens - velnam briesmīgāks un neviens - cilvēkiem svētīgāks, kā šis vārds - "Viss piepildīts." Tāpat kā dabā ir plaši līdzenumi un augsti kalni, kuŗi ar savām galotnēm ir tālu redzami, tāpat, kā kāds Dieva vārda pazinējs saka, Bībelē ir trīs izteicieni, kuŗi paceļas visam pāri: "Lai top gaisma!" (1.Mozus gr. 1, 3), "Viss piepildīts!" (Jāņa ev. 19,30) un "Ir noticis!" (Jāņa atkl.gr.21, 6). Ar pirmo Dieva izteicienu sākās dzīvība virs zemes, ar beidzamo noslēdzas cilvēces vēstures gājiens, bet Jēzus vārdi "Viss piepildīts" mums ir tie svētīgākie. Tas nozīmē, ka Jēzus ar savām ciešanām un krusta nāvi ir samaksājis mūsu grēku parādu. Mūsu grēki vairs mūs Dievam neapsūdz. Jau senās tautas ticēja, ka asinīs slēpjas

noslēpumaina dzīvība, un asinīm ir šķīstīšanas spēks. Bet vai var būt svētākas un šķīstākas asinis, nekā tās, kas ritēja no krustā sistā Pestītāja brūcēm? Tās šķīsta mūs no visiem mūsu grēkiem. Dieva dēla nevainīgās asinis ir lijušas, lai glābtu mūsu dvēseles no mūžīgās nāves, lai atpestītu mūs no grēka, nāves un velna varas. Viņš prasa tikai vienu, lai ticam Viņa asiņu spēkam, lai saņemam to Viņa iestādītajā Svētajā vakarēdienā. Tad sacīsim līdz ar brāļu draudzes dziesminieku:

Tav's asin's, Tava taisnība,
Ir, Kungs, mans gods un greznība,
Ar ko priekš Dieva stāvēšu,
Kad debesīs es ieiešu.

VIKTORS IGO

Rakstīts Krustā sistā tēla pakājē

JŪS, KAS RAUDAT, ŠURPU NĀCIET: VIŅŠ JŪS IESPĒJ MIERINĀT.
JŪS, KAS TRĪCAT, MIERU GŪSIT: VIŅŠ IR MAIGS UN ŽĒLSIRDĪGS.
JŪS, KAS CIEŠAT, REMDĒJATIES: VIŅŠ SPĒJ VISUS DZIEDINĀT.
KURP JŪS STEIDZAT? ŠURPU NĀCIET: VIŅŠ LĪDZ NĀVEI UZTICĪGS.

No franču valodas atdzejojis A.P.

MĀCĪTĀJS A. VEINBERGS

MANAS LIELDIENAS

Toms atbildēja un viņam sacīja: Mans Kungs un mans Dievs! (Jāņa ev. 20, 28)

KATRS no mums zinās, ka tad, kad pār mums nāk notikumi, kas iet pāri pār mūsu prātu un saprašanu, kas skar visu mūsu būti līdz pašiem dziļumiem, mēs esam mazrunīgi. Ja mēs iedomātos atkalredzēšanos ar cilvēkiem, no kuŗiem esam desmit gadus bijuši šķirti, iedomātos pārnākšanu mājās pēc ilgākas un bezcerīgākas prombūtnes nekā tās, no kuŗas reiz pazudušais dēls pārnāca, ko tad mēs teiktu?

Toms nebija sevišķi runīgs Jēzus māceklis. Pāris reizes Jaunā derība piemin viņa vārdus, kad viņš izsaka mācekļu skumjas un bažas. Kad Jēzus pasludināja, kas Viņu gaida, Toms to ņēma tik smagi un nopietni, tik dziļā un uzticīgā mīlestībā uz Pestītāju, un tādā bezcerībā, ka teica - celsimies tad arī mēs un iesim uz Jeruzalemi, lai tur mirtu. Citreiz Jēzus runāja par Tēva mājām, kur Viņš ies savējiem vietu sataisīt. "Un kurp es noeju, to jūs zināt, un ceļu arī zināt." - Toms, kā jau skeptiķis un gleznu valodu nesaprazdams, saka: "Nē, mēs nezinām, kā tad mēs to varam zināt?" Toms ņem lietas tādas, kādas tās ir. Viņš ir reālists. Bet arī patiesības mīlētājs un cīnītājs. Viņš negrib būt fantazijas, iedomu cilvēks. Un taisni tāpēc varbūt Pestītājs tieši viņam sacīja vārdus: "Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība."

Visrunīgāks Toms bija tad, kad citi viņam stāstīja par augšāmcelšanos. Viņš strīdējās pretī. "Jūs labie cilvēki, es jau jūs saprotu, Jūs mīlat savu Pestītāju un tāpēc Viņu redzat. Bet tas nav tiesa. Jūs dzīvojat savā fantazijas pasaulē. Ko vēlaties, to redzat." Un tas tik līdzīgi mums... Cik mēs neesam paredzējuši, pat noteikti saskatījuši notikumus, kas nupat, nupat jau šķita klāt, un tie ir izrādījušies mūsu domāšana vēlmēs. Jūs esat fantazijas, vēlmju cilvēki, tā Toms var teikt arī mums. Domāts ir labi, bet pārāk vientiesīgi un lētticīgi.

Nezinu, kur viņš bija bijis, kamēr sievas un Pēteris un Jānis "tecēja pie kapa." Varbūt viņš sēroja. Dziļi pārdzīvoja. Viņš gribēja viens būt savās bēdās. Tās viņš uztvēra kā savas personīgās bēdas, bet tās vēl nebija viņa personīgās Lieldienas. Viņš strīdas pretī, viņš netic.

Un tad, kad arī viņam piestāja dzīvais Pestītājs, kad viņš bija pieskāries Viņam, tad tikai šie pāris vārdi: Mans Kungs un mans Dievs! Un šie vārdi ir saturā bagātākais Lieldienu spredikis, kādu vien varam iedomāties!

Tomam nebija Lieldienu. Tagad viņam uzausa Lieldienas. Pēdējam no mācekļiem. Vakarā, aiz aizslēgtām durvīm. Tomēr Lieldienas. Pestītājs bija augšāmcēlies, bet nu Viņš bija augšāmcēlies arī Tomam.

Ak, kas tā par varenu līdzību ar mūsu sirdīm un mūsu dzīvi! Kristus ir augšāmcēlies! Bet vai Viņš ir augšāmcēlies arī man? "Ko man dotu debess nams, ja man tur nav Pestītāja?," mēs dziedam dziesmā. Tā varam arī jautāt: ko man dod Lieldienas, ja Pestītājs nav arī man augšāmcēlies?

Varbūt tu sēro? Mēs esam sēru draudze. Bāru tauta, kas dzied "bez saulītes vakarā." Ja ne šeit, tad īpaši kādā citā pasaules malā, tur, kur šī tauta ir pati savās mājās. Cieta pelavmaize ir daudziem traģiska īstenība.

Ir arī dažam gluži reālas sēras. Nav gan bieži mūsu pulkā šķiršanās brīži, jo mēs jau esam stipro izla-

se, bet tāpēc nav mazums tādu aiz zemēm, aiz jūrām.

Varbūt daža sērošana veltīga. Ko gaidi, pārnāks, ko ceri, sastapsi, un atkalredzēšanās prieks būs tikpat mēms, vārdu nabags, bet prieka bagāts, kāds Tomam bija. Dievs dara brīnumus, kuŗus arī mēs par tādiem neturam un ko daudzreiz negaidām.

Visa mūsu dzīve, ka mēs vienkārši esam, kustamies, dzīvojam, kaļam nākotnes plānus, taču ir brīnums. Varam lasīt mūsu dzīvē kā atvērtā grāmatā, kur Dieva žēlastība seko Dieva žēlastībai, un Viņu teikt un slavēt nevaram beigt. Viss nav vēl miris, ne labais cilvēku sirdīs, ne mīļie cilvēki paši. Cik daudzreiz nav par mirušo turētais dzīvs nostājies savu piederīgo priekšā, ne sapņos, bet īstenībā.

Bet mūsu skepticisms? Mūsu ''prāta apsvērumi''? Arī Tomam tādi bija. Nesatricināmi savā loģikā. Kā kapa akmeņi, tik smagi, kas gribēja aizkrustot Pestītajam ceļu. Kā sargi, tik modri, kas gribēja aizkavēt, ko nevarēja un nedrīkstēja aizkavēt ne pēc Dieva, ne cilvēku likumiem. - Tām jābūt manas sirds Lieldienām, tikai tad tās būs arī manas dzīves, m a n a s Lieldienas. Ticīgā sirds, kas sastopas ar savu Pestītāju, varbūt aiz aizslēgtām durvīm, ir šo Lieldienu lieciniece.

Par saules lēktu mēs nespriežam tikai pēc saules pašas vien. Arī aiz mākoņiem apslēpta, tā liek dienai nākt. Kalnos jūs redzat ilgi pirms saules lēkta galotnes atmirdzam pirmajos staros, un jūrā tā atspīd augstās krastmalas logu rūtīs. Pēc šī atspīduma es zinu, ka saule uzlēkusi, teicis kāds zvejnieks, un pēc atspīduma es zinu, ka Kristus ir augšāmcēlies, atspīduma ļaužu acīs, bērnu sirdīs, manā pašā dzīvē.

Kad Pēteris reiz Kristu apliecināja, viņam vēl staigājot svētās zemes putekļainos ceļos, viņš to apliecināja kā visu mācekļu ticību: mēs esam ticējuši un atzinuši, ka tu esi Kristus, dzīvā Dieva dēls. Kad Toms apliecina to pēc Viņa augšāmcelšanās, tā ir Toma dziļi personīgā apliecība un ticība: M a n s Kungs un m a n s Dievs.

Lai nav mums Lieldienas tikai Lieldienas, bet lai tās ir m a n a s Lieldienas, un tikai tad tās varēs būt arī patiesi Lieldienas.

MĀC. E. ĶIPLOKS

MŪSU AUDZINĀTĀJS

Profesora Kundziņa septiņdesmit gadi

SEPTIŅDESMIT gadi cilvēka dzīvē ir krietns laiks, - pēc 90. psalma vārdiem tie piepilda jau viņa mūžu. Septiņdesmit gados var daudz ko pieredzēt, pārdomāt un atzīt. Nekad tomēr šāds laika sprīdis nav bijis tik bagāts notikumiem, kā tai paaudzei, kas tagad sasniegusi septiņdesmito gadu slieksni.

Ja atskatāmies uz profesora Kundziņa dzīvi, tad redzam, ka jau savā jaunībā viņš bijis liecinieks milzīgai pārorientācijai tautas dzīvē. Laikā, kad viņš piedzima (K. dzimis 1883. gada 12. aprīlī), klusajā lauku pastorātā dienas tecēja mierīgi, tāpat kā pirms gadu simteņiem, tikai baznīca varbūt vairāk bija kļuvusi par tautas garīgās dzīves centru. Bet jau savā studiju laikā, tikko divus gadu desmitus vēlāk, Kundziņš pieredzēja 1905. g. revolūciju - mītiņus baznīcā, iebrucējus mācītāju mājās, atklātu aģitāciju pret reliģiju. Revolūcijai sekoja soda ekspedīcijas, tad nāca pasaules karš, atkal revolūcija, komūnistu nākšana pie varas, dzimtenes okupācija, Latvijas neatkarības pasludināšana, brīvības cīņas, otrreizējs komūnistu terora vilnis, brīva Latvija, jaunās valsts celšana - laimīgākās dienas, ko esam pieredzējuši. Bet tām sekoja baigais gads, deportācijas, masu slepkavības, karš, vērtību iznīcināšana, komūnistu uzvara Austrumeiropā, kuŗas rezultātā mūsu jubilārs un tūkstošiem citu kļuvuši par trimdiniekiem. Šie notikumi, protams, ir atstājuši savu zīmogu Kundziņa dzīvē, darbā, personībā. Viņa dzīve jau no agras jaunības ir kļuvusi par cīņu pret ārdītājiem spēkiem cilvēka dzīvē.

Pēc studiju nobeigšanas Kundziņš kļuva par reliģijas skolotāju Valmieras skolotāju seminārā. Skolnieku sastāvs bija radikāli pārveidojies. Cimzes laikā, kad seminārs vēl bija Valkā, tas pulcināja kristīgā garā uzaugušo jaunatni. Pēc revolūcijas turpretīm seminārā bija ieperinājušās konspirātīvas sociālistu šūniņas, kuŗu dalībnieki neslēpa, ka viņu pasaules uzskats nav vairs kristīgais. Šie apstākļi Kundziņu jau pirmajā darba dienā nostādīja jautājuma priekšā: kā pārvarēt vēsturiskā materiālisma ietekmi jaunatnē? Šeit nevarēja vairs līdzēt vecās metodes, proti nediskutējamas dogmatikas atziņas un verbāla Bībeles vielas un katķisma apgūšana. Kad kristīgā baznīca cīnījās ar pagānisma aizstāvjiem, kristiešu rakstnieks Teruliāns brīdināja ''atsaukties uz pierādījumiem, kas nesola drošu uzvaru.'' Tā arī Kundziņš, meklējot pēc labākiem ieročiem, atzina, ka cīņu var pieņemt, ja pretī reliģijas kritikai izvirza zinātniski pamatotu materiālisma kritiku un neignorē jaunākos teoloģijas zinātnes atzinumus, kas nebūt nav ''ārdītāji'', bet mūžīgās vērtības parāda jaunā, laikmetam labāk izprotamā skatījumā.

Tā bija savā ziņā divpusīga cīņa, jo baznīcas vadītājas aprindas, vēl nepamanījušas plaisu pasaules uzskatos, atzina Kundziņa pieeju par draudīgu liberālismu, ''staigāšanu gar bezdibeņa malu.'' Kundziņa viedoklis tomēr bija pareizs. Savā jaunākajā grāmatā ''Laiki un likteņi'' viņš, atcerēdamies šos laikus, saka: ''Esmu pārliecināts, ka ne vienā vien gadījumā man izdevās paglābt nākamo skolotāju no ceļa, kas, kā tagad visi redzam, nozīmē augstāko cilvēcisko vērtību bojā eju.''

Kopš semināra laikiem reliģijas paidagoģija ir kļuvusi par Kundziņa sirds lietu. Metodiku viņš mācījis arī Universitātē un skolotāju kursos, sarakstījis metodikas grāmatas, vadījis paraugstundas, izstrādājis programmas, piedalījies konferencēs, pacēlis balsi, kad reliģijas mācīšanu gribēja izslēgt no Latvijas skolas. Līdztekus darbam Universitātē Kundziņš bijis reliģijas skolotājs ģimnāzijā. Viņa ietekme latviešu inteliģencē ir tik liela, ka, analogi maldonietēm un olavniekiem, varam runāt arī par kundziņniekiem. Kundziņa prasība vienmēr bijusi, lai reliģijas mācīšana būtu dzīva, ne abstrakta iekalšana, - ''pārdzīvojums.'' Skolotājs nedrīkst dziļākās problēmas apiet. Jaunajiem patiesības meklē-

tājiem jādod pozitīva atbilde. Saprotams, tas prasa no skolotāja darbu un lauž tradicionālo uzskatu, ka reliģijas mācīšana prasa tikai ticīgas sirdis, bet ne stundu gatavošanu un laikmeta filozofisko strāvojumu ievērošanu.

Kundziņa darba lauks teoloģijā nav aprobežojies tikai ar reliģijas paidagoģiju. Viņa galvenās intereses pieder Jaunajai derībai, kuŗu studēt jaunam teologam vissvarīgāk, jo ticība dzīvajam Dieva vārdam vēl nenodrošina tā pilnīgu izpratni. Tā kā Jaunās derības glabātais atklāsmes saturs dots vēsturiskā, no mūsējās atšķirigā vidē, turklāt šīs atklāsmes vārdiskais fiksējums Jaunajā derībā ir cilvēku, kaut inspirētu, darbs un pati forma nes līdzi laikmeta iezīmes, tad tikai rūpīgas Jaunās derības (grieķu) valodas, laikmeta vēstures un reliģisko strāvojumu studijas palīdz nojaust primāros, dziļākos atklāsmes satura slāņus.

Kundziņa studiju laikā jau lietoja t.s. valodniecisko un kritisko metodi. Tā var būt mērena un saudzīga, bet arī tālejoša un radikāla, patiesi jau atgādinot "staigāšanu gar bezdibeņa malu." Kundziņš kā zinātnieks, saprotams, šo metodi ir lietojis, bet savas lekcijas nav pārvērtis nedz par valodas stundām, nedz par paralēļu meklēšanu laikmeta reliģijas vēstures piemineklos. Viņš īpaši iemīlējis vienu no kritikas ugunīs visvairāk mestajiem Jaunās derības rakstiem - Jāņa evaņģeliju. Šo mīlestību, liekas, viņš mantojis no sava tēva, vecā Smiltenes prāvesta, kuŗam ceturtajā evaņģelijā atklājās Dieva mīlestības dziļumi (sal. 3,16).

Profesoram ir laimējies atklāt, ka šī evaņģelija autoram, ko kritiskie zinātnieki atzina par neautentisku liecinieku, ir ļoti labi pazīstamas aprakstītās vietas un tādēļ viņa sakopotās liecības ir atmiņas, kas saistītas ap šīm vietām Jēzus dzīvē. Tāpat Kundziņš apgāzis aizdomas, ka varenie Jēzus pašatklāsmes vārdi šai evaņģelijā, piem. "Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība", būtu darināti pēc antīko reliģiju svēto tekstu paraugiem un pats evaņģelijs būtu atkarīgs no kādas sektas (mandiešu) svētās grāmatas. Tā ir patstāvīga paaugstinātā (augšāmcēlušā) Kristus atklāsme. Kundziņš labprāt lieto izteicienu "finitum non est capax infiniti" - galīgais, ierobežotais nevar tvert bezgalīgo, ar to noraidīdams racionālo pieeju svētajam, ko varam īsti nomanīt tikai simbolos, kādā stāstā, pārdzīvojumā. Viņa uzskatus ir pieņēmuši Vakareiropas teologi.

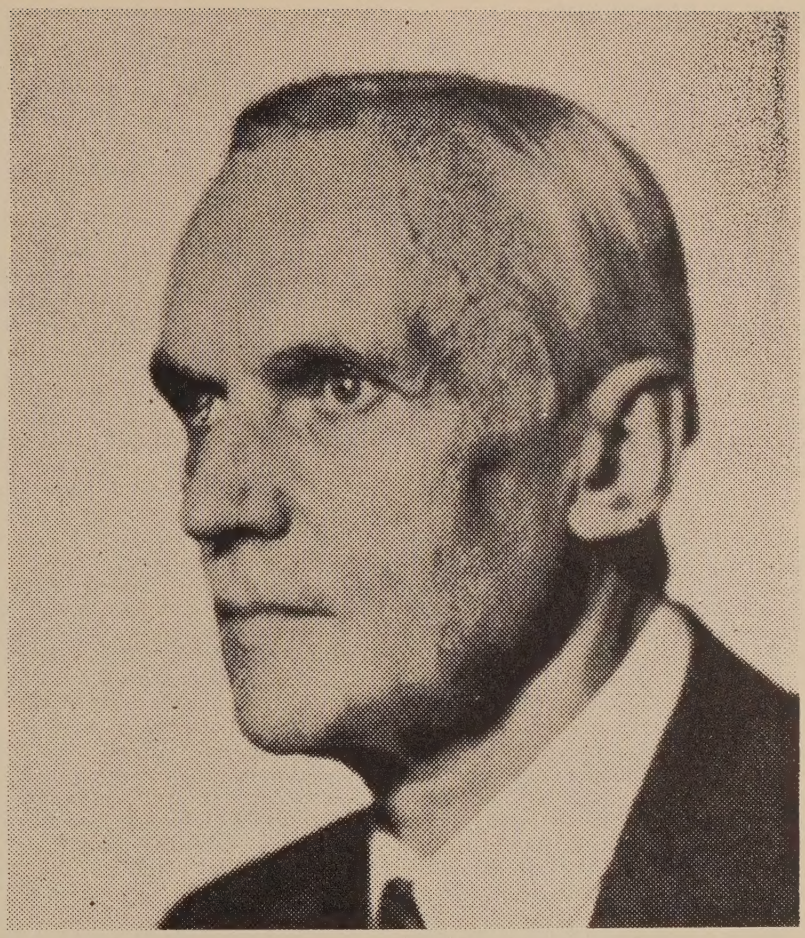

Profesors Dr. theol. Kārlis Kundziņš

Bet ne zinātnē, ne paidagoģijā neparādās Kundziņa personība savā īstajā būtībā. Tāpat kā Dr. Alberta Šveicera vārds ierakstīts starp cilvēces ģenijiem ne ar viņa teoloģiskām, filozofiskām vai Bacha biografijas grāmatām, bet ar viņa cilvēku mīlestības darbu Āfrikā, tā arī Kundziņa lielākā problēma ir bijusi cilvēks, ne kā pilnīgākā radība, kas tikai mazliet zem Radītāja nostādīts (sk. 8. psalmu), bet kas savās pretrunās un kaislībās ir nokritis no augstumiem un atrodas dubļos. Lielākie cietēji ir šī lepnā cilvēka nelaimīgie mantinieki - pamestie bērni. Līdzīgi Šveiceram Kundziņš prasa lielāko godbijību pret dzīvību. Kopš Latvijas Bērnu palīdzības savienība dibināta, Kundziņš visu laiku bijis tās priekšnieks un dvēsele. Viņam daudzo pienākumu laikā bijis laika uzturēt personīgo kontaktu ar saviem patversmju iemītniekiem vēl gadiem ilgi pēc to iestāšanās dzīvē. Gaŗš ir to jaunatnes, palīdzības u.c. organizāciju saraksts, kuŗās jubilārs darbojies. Kad pēc Vācijas sabrukuma dibinājās Latviešu centrālā komiteja un meklēja pēc personas, kas varētu apvienot visus latviešu trimdiniekus, visu acis vērsās uz Kundziņu. Šī darbība viņam deva vienreizēju pagodinājumu: Višinskis Apvienoto Nāciju kopsapulcē Ņujorkā viņu nosauca par "pazīstamo avantūristu."

Kundziņš ir optimists. Špenglera pesimistisko kultūras filozofiju viņš noraidījis, ticēdams gara uzvarai - gaisma uzvarēs tumsību. Sakot dziļu pateicību savam audzinātājam, cerēsim, ka Dievs viņam vēlēs vēl dažu labu darbu veikt teoloģijā, paidagoģijā, dzejā, draudzē - ierosinot, pamācot un vadot cīņā, kuŗā nedrīkstam zaudēt, jo, gaviļnieka vārdiem runājot, "reliģijai, augstāko dievišķo likumu atziņai un gara dziedinātāju spēku atraisītājai, jānostājas atkal dzīves centrā."

MĀC. K. VEINBERGS

LAIKI UN LIKTEŅI

(Atmiņas un apceres, izd. Grāmatu draugs, 1952)

PROFESORS Kārlis Kundziņš mums ir dāvājis jaunu grāmatu. Es saku - dāvājis, jo ir grāmatas, kuŗām cena neliekas svarīga, kuŗām mūsu grāmatu plauktā vienmēr atrodas vieta un kuŗas šķiet kā dārgas dāvanas, ko gribam arī citiem ieteikt un dāvināt. Tāda ir Kundziņa Laiki un likteņi.

Prof. Kundziņa grāmatas arvien ir atbildušas it kā nobriedušai vajadzībai, viņam katrā gadījumā ir bijis kas nozīmīgs sakams. Viņa pirmā grāmata Reliģijas mācība un ētika jaunatnes audzināšanā, 1927. g., bija noslēgums viņa cīņām un pūlēm par ticības mācības un ētikas jaunām, labākām metodēm un kļuva rokas grāmata ticības mācības skolotājiem. Kundziņa Kristus monografija iznāca 3 izdevumos, un viņa apceres Ap lielo dzīves mīklu piedzīvoja trīs pirmskaŗa gados divus izdevumus ar 4500 eksemplāru tiražu. Viņa ievērojamie darbi Jaunās derības teoloģijā kļuva pazīstami Eiropā un Amerikā, grāmata par pirmkristību tulkota 1934. g. arī angliski un izdota A.S.V. (Christianity in the Light of Gospel Research, translated by Fred C. Grant; grāmatā Form Criticism, 1934.g., Willett, Clark & Co, Chicago & New York.)

Mēs būtu priecīgi arī tai gadījumā, ja profesors būtu uzrakstījis tikai atmiņu grāmatu. Ar septiņdesmit gadiem, kas viņam piepildās 12. apr. š.g., tas atļauts. Bet viņš vienmēr redz un risina arī problēmas. Laiki un likteņi ir viņa mūža pieredzes un mūžā izkristalizējušos atziņu grāmata. A. Prandes grāmatā Latvju rakstniecība portrejās (1927.g.) par profesoru Kundziņu bija teikts: viena no gaišākām personībām latviešu inteliģencē. Varētu teikt arī - viena no visgaišākām personībām. Pasauli redzējušam latvietim varbūt šķitīs, ka minēto ierobežojumu varētu arī bez lielas domāšanas svītrot. Bez šaubām, trūkumi ir visiem. Mums atliek vērot, kam to mazāk.

Šī gaišā personība runā no katras šīs grāmatas lapas, kur personu zīmējumi mijas ar notikumu, dzīves parādību, ideju apcerēm, sakarā ar vairākām pieminētām personām vai bez tām. Tur veselas klases tēlojums, tur mācītāji kritikas ugunīs, tur profesora dzīves nepieciešamība - sociālais darbs, kam viņš atdevis tik daudz laika un uzmanības savas dzīves labākajos gados. 1908 - 1945: brīvības jaunas, klusā un atklātā cīņa, brīvā Latvija, patiesības meklētāja jaunatne, latviešu zinātne, īpaši teoloģija, baznīca. Bezdievīgo varu iebrukums un visa skaisti celtā un iecerētā sagraušana. Latviskās, cilvēcīgās un vispārcilvēcīgās problēmas. Mazā, bet garā možā Valmiera, skolotāju seminārs, galvas pilsēta, teoloģijas fakultāte. Ticības mācības izolētais stāvoklis Latvijas skolā. Jauns mācītājs, kas nepieņem skolotāju semināra audzēkņu demonstrātīvo distancēšanos. Viņš modina audzēkņos kritisku domāšanu, vēršot kritiku pret iedomāto cilvēka prāta visspēcību. Izraisās diskusijas. Dzīve ''par'' un ''pret'' iepriecina skolotāju. Ledus lauzts.

Miera cilvēkam esot, jaunajam mācītājam jādodas cīņā. Viņam jālauž šķēpi - paidagoģijā, teoloģijā. Baznīcas vadībai rodas aizdomas pret viņu. Bet laiks nestāv uz vietas. Dziļāk kā citiem Dievs viņam vēlējis iedziļināties un izprast savu laiku, tā trūkumus un vērtības. Bet viņa rīcību nekad nediktē tikai prāts. Silta sirsnība elpo no visiem tēliem, kuŗus viņš zīmē - vecās paaudzes mācītāja Neilanda, ekscentriskā Jāņa Lapiņa, mākslinieka Ūdera, Valmieras savādnieka - krogus brāļa, ārsta - ideālista, dvēseles cilvēka - dzejnieka Friča Bārdas. Viņš cenšas izprast divdabīgo mācītāju, politiķi un praktiķi Andrievu Niedru. Visur līdzi iet Kundziņa ideoloģiskā nostāja. Viņš ievēro arī, kāda nozīme blakus personām. Ūderam veltītajās lappusēs sniegts vairāk viņa pašaizliedzīgās sievas nekā mazliet iedomīgā mākslinieka portrets, kādas nevienādu partneru laulības tēlojums. Klusais vēsturnieks - paidagogs Frīdis Zālītis, Kundziņa pēcnācējs kādas lielas Rīgas vidusskolas vadībā, tēlots no visgaišākās puses. Varbūt te izpaužas autora simpatijas pret skolas darbu, tāpat viņa otrā, maz atklātā mīlestība pret vēsturi? Reljefi tēloti vecākas paaudzes zinātnieki. Humors ieplaiksnās tēvoča veterinārijas profesora Ludviga Kundziņa tēlojumā.

Temati, kas nodarbinājuši audzinātāju un audzēkņus klasēs un auditorijās, atspoguļojas arī šai grāmatā. Kristus tēls un labākie Viņa mācekļu vidū gadu simtos pēc Viņa. Evaņģeliji un to izpratne, profesora doktora disertacija, par kuŗu bija raksts ar virsrakstu- Mūžīgās gaismas un dzīvības misterija - arī viņa agrākajā apceŗu kopojumā. Tālāk - Rietumeiropas gara strāvas, īpaši O. Špenglera pravietiskā grāmata, beidzot pasaules kaŗa ārprāts un mūsu tautas un baznīcas neaprakstāmās ciešanas. Ir dziļi drāmatiskas, pat traģiskas lappuses: 178 - 180. lp. profesora svētrunās pieminētā un 1950. gada Bazn. kalendarā aprakstītā baigā nakts cietumā, apmeklējot uz nāvi notiesātos latviešu leģionārus; P. Rozenberga un E. Rumbas liecinieku tēli. Kundziņa izjūtu izteic virsraksts: Tūkstošus aprij nāve, bet mēs dzīvojam. Viņš ir sapratējs, piedevējs, bet izšķirošos, likteņīgos mirkļos viņš no izglābtajiem prasa uzupurēšanos un atteikšanos. 185. lp. viņa rokā pavīd pātaga, kad pār jaunas mātes lūpām nāk zaimi.

Kundziņš ir zinātnieks ar skaidru skatu, mācīts teologs, kas ienes jaunas atziņas Jaunās derības disciplīnā. Ievērojamais franču jaunderībnieks Goguel's bija teicis par viņa evaņģeliju pētīšanas metodi, kuŗas galvenais princips ir - ar tekstu analizi atšķirt paša Jēzus teikto no pirmdraudzē radušamies elementiem, atšifrēt pirmatnējo, īsto, atšķirt dažādus slāņus, - tā ir metode, ar kuŗu turpmāk būs jārēķinās. Ar zinātnieka skaidro skatu un mākslinieka izjūtu, bet arī dziļu reliģisku pietāti viņš liekas būt atminējis Jāņa evaņģelija izcelšanās noslēpumu: tā autors var nebūt Jēzus dzīves aculiecinieks, bet vēlāks Jēzus mācekļis, kas apceļojis svētās vietas un skata evaņģelijā attēlotos notikumus savām gara acīm.

Ievērojama ir apcere Kritiskā domāšana un reliģija. Vienkāršos vārdos ļauts ieskatīties zinātnes un

reliģijas attiecībās. Kundziņam tās nav ienaidnieces, bet papildina viena otru. Viņš še visskaidrāk parādījis fakultātes un savu paša pieeju problēmām un atklājis noslēpumu, kā viņš iekarojis īpaši jaunatnes un inteliģences simpatijas un modinājis kritiski domājošo cilvēku interesi par reliģiju.

Bet tā nav tikai teorija. Kundziņš ir arī prakstisks mācītājs. Viņš ir Universitātes saimes mācītājs. Akadēmiskā draudzē un ārpus tās viņš ir bieži uzmeklēts biktstēvs. Arī viņi varēja kas būt, bet... u.c. vietas grāmatā ir vēl ļoti nepilnīga liecība, ka daudzi viņam uzticējuši apslēptākos dvēseles dziļumus. Daudziem viņš bijis ceļa rādītājs. Viņa uzmanība pievērsta no ceļa noklīdušajiem, bet viņš saredz ķirmi arī pie zaļā koka saknes, izlaidību ''labākajā sabiedrībā'' jaunajā Latvijas valstī.

Itin stingru kritiku grāmatā saņem mācītāji. Viņš vieglāk, saprotošāk pāriet pāri vecākajai paaudzei, lai gan ir aizrādījis, ka ne vienmēr tur bijis dievišķais aicinājums pamatā, kādam izvēloties teoloģijas studijas, ka ne visi bija rēķinājušies, ka pirmkristietības dzīvo liecību, pat asinsliecinieku nāvi prasīs no Kristus mācekļiem arī atkal šis gadu simts, bet - kritiku īpaši saņem jaunākās paaudzes teologi, daļa paša profesora audzēkņu. Viņš rāda gan arī pozitīvus paraugus, bet negātīvais it kā paliek pārsvarā. Ir taisnība. Mums bija viens mācītājs, kas komūnistu varas laikā atteicās no mācītāja amata. Bija citi - bailīgie. Tomēr - vai tas nav ļoti maz? Mums ir bijušas grūtības ar vienu otru mācītāju. Tomēr - kāpēc teoloģijas fakultāte un baznīcas virsvalde to pielaida? Briesmas bija vienā otrā gādījumā novēršamas.

J. Rozentāls - Skice altāŗa gleznai

Kundziņš gan uzskaita, ko ''sabiedrība'' prasa no laba mācītāja, proti - runas dāvanas, krietnu izglītību un sabiedriskumu, nesaskatīdams nevienā no šīm īpašībām pietiekošu garantiju, ka cilvēks ar šīm dotībām iznāks labs mācītājs, bet tās papildinādams ar prasību pēc sociālās izjūtas, simpatijām pret dzīves grūtdieņiem, par paraugu minēdams kādu mācītāju, kas strādā Bētelē, Vācijā.

Kundziņa sirds arvien silusi vārgajiem. Divdesmit gadus viņš sabija Bērnu palīdzības sabiedrības priekšnieks, tomēr - mācītājam nepietiek būt tikai sociālā tipa cilvēkam. Rodas iespaids, ka profesors, kas tik skaisti bija pratis rādīt ceļu zinātnei - ancilla Dei, ne ancilla theologiae, šeit nav pateicis visu, ko pats katrā ziņā domājis. Viņš ir gan saskatījis, ka katoļu baznīcā mācītājs ir Dieva kalps, kas katoļiem ir tas pats, kas baznīcas kalps (kam baznīca nav māte, tam Dievs nevar būt par tēvu). Visu cieņu pret draudzes nozīmi protestantu teoloģijā! Bet vai mūsu mācītāji var tikt uzskatīti tikai par draudzes, par cilvēku kalpiem? Neviens nopietns mācītājs nav varējis un nevarēs strādāt, ja viņš nebūs kalps mūsu Kungam un Pestītājam un Tēvam Debesīs. Tikai kā tāds viņš varēs būt labs kancelesrunātājs, svētuma paudējs, sociālais un sabiedriskais darbinieks un viss kas cits.

Jā, kāpēc mums ir tik maz labu mācītāju? Nebūsim vientiesīgi, tā nav latviešu problēma vien. Amerikā un citur tas nav savādāk. Visās tautās un visās konfesijās ir īsti mācītāji, ir arī labi ''bizinesmeņi'', ir arī abu sajaukums.

Formulēsim labāk jautājumu citādi: kāpēc mums ir tik maz īstu Kristus mācekļu? Kundziņa mūža darbs un viņa jaunā grāmata mums šai ziņā daudz palīdz - tiekties uz šo ideālu - būt Kristus mācekļiem. Paldies par lielisko grāmatu.

PRĀVESTS E. BERGS

Par kristīgo audzināšanu

KĀDUS cilvēkus audzina kristīgā ticība? Kā tie skatās uz dzīvi, uz dažādām dzīves parādībām, kā viņi saprot dzīves nozīmi, saturu, kādus uzrāda tikumus un spējas?

Saturu dzīvei dod darbs. Dzīve bez darba ir tukša, nevērtīga. Darbs dara dzīvi bagātu un labu. Ko kristīgā ticība saka par darbu?

Tanī laikā, kad cēlās kristīgā ticība, romieši un grieķi, kuŗi stāvēja varas un kultūras augstumos, noteikti šķīra garīgo no fiziskā darba. Fizisks darbs bija brīva cilvēka necienīgs. Vergi strādāja un gādāja saviem kungiem maizi, bet brīvais pilsonis nodarbojās ar zinātni, mākslu, politiku. Kas ar savu darbu pelnija sev dzīves uzturu un pārtiku, nedrīkstēja prasīt, lai augstākā sabiedrība viņu uzskatītu par sev līdzīgu. Šādiem uzskatiem piekrita ne tikai romieši un grieķi, šādi uzskati valdīja tanī laikā visā pasaulē. Bet bija arī izņēmums, un tie bija jūdi. Viņiem bija paradums, ka rakstu mācītāji, jūdu tautas zinātnieki, izmācījās arī kādu amatu. Tā, piemēram, apustulis Pāvils bija telšu audējs. - Šis gars, kas cienī tāpat garīgu kā fizisku darbu, palika dzīvs arī kristīgajā draudzē. Jēzus Kristus labprāt runā par darbu un tēlo darbinieku ar sevišķu prieku. Viņš novēro darbā sējēju, zvejnieku, tirgoni (Mat. 13). Viņš rāda, ka kungs, uzticēdams mantu kalpiem, prasa no tiem kārtīgu mantas pārvaldīšanu, tas ir - darbu, lai manta vairotos (Mat. 25, 14.). Viņš atzīst algu par darbu: "strādniekam sava alga pienākas" (Lūk. 10, 7.). Līdzīgās domās ir arī apustulis Pāvils: "kas negrib strādāt, tam arī nebūs ēst" (2. Tesal. 3,10).

Bet vai katrs atrod darbā apmierinājumu? Vai dažkārt darbs nenospiež mūs kā smaga nasta, kuŗu mēs nesam, tādēļ ka citādi nevaram, bet no kuŗas mēs labprāt atsvabinātos?

No neviena darba nevaram prasīt, lai viņš dotu prieku vien. Katrs darbs ir grūts. Profesors Harnaks saka: "Darba trīs ceturtdaļas un vairāk ir tikai pūles, kas notrulina". Bet darbs veido raksturu, audzina cilvēku, attīsta pašaizliedzību, pacietību, drošību. "Pat pie zemākā veida darba," saka Karleils, "visu cilvēku dvēseles nonāk zināmā harmonijā. Šaubas, kaislības, raizes, dusmas, pat izmisums kā elles suņi ielenc cilvēka dveseli. Bet ar brīvu drošsirdību tas nododas uzdevumam, un visi apklust un aizvelkas. Darba svētā kvēle līdzinas ugunij, kuŗā sadeg nāves zāles un no melniem dūmiem paceļas gaiša, svēta liesma."

Kristīgi audzināts cilvēks darbā redz Dieva doto dzīves saturu un viņā dzird Dieva balsi. Tādi darbinieki tautai ir par svētību. Bet kas vislabāk audzina tādus darbiniekus? Ģimenes dzīve ir Dieva dotā skola, par kuŗu labākas nav. Ģimenē dzīvo un strādā kopā vairākas paaudzes. Katrs loceklis stāv sakarā ar pagātni un nākotni. Vecākie ģimenes locekļi uztur dzīvus pagātnes mērķus un ideālus. Pateicoties saviem piedzīvojumiem un dzīves izpratnei, viņi paliek par padoma devējiem un vadoņiem jaunajiem, kuŗu sirdīs mostas godbijība un paklausība. Kas audzis tādos apstākļos, tas saprot arī pagājušos laikus un zin, ka jauniem pasākumiem jādibinās uz veciem pamatiem, ja tie grib pastāvēt. Bet jaunie ģimenes locekļi liek arī veciem skatīties nākotnē, uzņemt jaunus iespaidus un pārbaudīt jaunus uzskatus. Tādā kārtā dzīve nesastingst, bet atveras arī jaunām veselīgām idejām. - Ģimenē sastopas dažādi raksturi un dažādas intereses. Tur mācās kopā dzīvot un strādāt ar dažādiem cilvēkiem, dažkārt arī ar tādiem, ar kuŗiem nav viegli saprasties. Un tie nav bargi likumi, kas satura šos cilvēkus kopā, bet tā ir mīlestība. Tā māca nest arī citu nastu un modina atbildības sajūtu par citiem. Kā var strādāt sekmīgu sociālu darbu tas, kas nav varējis iedzīvoties ģimenē? Ģimene vislabāk zin radīt tās īpašības, kuŗas ir nepieciešamas sabiedrības un valsts darbiniekiem. Biedrības un pulciņi nekad nevar cilvēkam dot to, ko dod laba ģimene. 4. un 6. bauslis ir un paliek tautas labklājības un laimes pamats. Kur zuda cieņība pret šiem baušļiem, tur vienmēr tautas dzīvība bija apdraudēta. Arī pie mums šie pamati ir satricināti, kaut nopietna kristīga audzināšana tos atkal varētu stiprināt! Tas gan ir viens no vissvarīgākiem jautājumiem mūsu tautas nākotnē.

Darbā un ģimenes dzīvē veidojas raksturs, un stingrs, norūdīts raksturs ir vajadzīgs, lai varētu pastāvēt dzīves vētrās un ciešanās. Dzīve dažkārt satriec darbu, salauž labus pasākumus, iznīcina cerību, viņa tādēļ prasa izturību, ticību, varonību. Neizsmeļamas bagātības šinī ziņā kristīgai draudzei dod Jēzus persona un dzīve. Kā cietējs Viņš visdziļāk ir iespiedies cilvēku atmiņā, kā cietēju Viņu visvairāk piemin kristīgā draudze, ciešanās Viņš rāda savu varonību un spēku.

Ciešanu problēma gan ir viena no tām, ar kuŗām vienmēr nodarbojas dzejnieki un domātāji. Ir cilvēki, kas ciešanās redz tik ļaunumu vien un tādēļ bēg no tām, meklēdami ērtu, bezrūpīgu dzīvi. Tie nevar saprast, ka arī ciešanās var parādīties Dieva mīlestība un svētība, - un tādēļ viņi to arī nesaņem. Ir citi, kam augstākais tikums ciešanās un neveiksmēs liekas būt pacietība. Tie var atsaukties uz Vecās Derības cietēju Ijabu. - Noklausījies savu draugu runas un apsūdzības, Ijabs jautā Dievam pašam. Un Dievs tiešām parādās vētrā, bet Viņa atbilde ir citāda nekā Ijabs domāja: "Vai vainotājs ies tiepties ar Visuvareno? kur Dievs pamāca, lai uz to atbild!" (Ijaba gr. 39, 35). Varenā Dieva priekšā apklust niecīgā cilvēka jautājums: "Redzi, es esmu mazs, ko lai es tev atbildu? es likšu roku uz mutes." (Ijaba gr. 39, 37). Cilvēks nevar saprast Dieva rīcību, tādēļ viņam pacietībā ir jānes, ko Dievs viņam uzliek. Bez šaubām pacietība ir augsts tikums, bet augstākais tomēr nav. Pacietība ir pasīva, bet Jēzus rāda, ka ciešanās mums jātop aktīviem. Pēc karstas lūgšanas Ģetzemanes dārzā, padodamies Dieva prātam, Jēzus ne tikai pacietīgi nes ciešanas, bet ciezdams izpilda lielāko uzdevumu. Redzēdams Dieva negrozāmo prātu, ka Viņam jācieš, Viņš tic, ka ciešanas pieder pie Viņa dzīves satura un ir vienīgais ceļš, pa kuŗu iedams Viņš sasniedz Dieva sprausto mērķi un izdara Dieva uzdoto darbu. Tā nav pasīva padošanās, tā ir varonība, kas cīnās un ciešanās uz-

var. Šo varonību ciešanās Jēzus dod saviem mācekļiem.

Bez šīs varonības vēl citi tikumi raksturo kristieti un dara viņu par spējīgu, krietnu darbinieku. Mūsu laikos maz ir pieticīgu cilvēku. Katrs prasa: ko dzīve man dos? - un liekas viņam, ka dzīve tam dod par maz. Daudz ir neapmierinātu cilvēku, tādēļ ka viņiem pārspīlēti prasījumi. Vajaga prasīt: ko es došu dzīvei? - un tad arī tiešām to dot viņai, ko viņa prasa, runāt līdz ar apustuli Pāvilu: "Es zinu zems būt, un es zinu augsts būt; visādi un visās lietās esmu mācījies, ir paēdis būt, ir izsalcis, pilnībā dzīvot un trūkumu ciest. Es spēju visas lietas iekš tā, kas mani dara spēcīgu, proti iekš Kristus!" (Fil. 4, 12-12). Šis vārds smagi apsūdz visus izlutinātos, glēvos baudu cilvēkus, kuŗu mums tik daudz, bet viņš arī rāda spēka avotu - Kristu. Pieticīgs ir Kristus māceklis un patiesīgs. Mēs vairs par to nebrīnāmies, ka mūs pastāvīgi kontrolē, gan dzelzceļa vilcienā, gan veikalā, gan citās darīšanās. Šī pastāvīgā kontrole sadārdzina mūsu dzīvi, bet viņa ir nepieciešama, kamēr cilvēks ir nepatiesīgs. Dzīve būtu ērtāka un labāka, ja visi turētos pie Jēkaba grāmatas (5, 12) vārdiem: "Jūsu jā! lai ir jā! un jūsu nē! lai ir nē! lai jūs neiekrītat sodībā!" Tad zustu dārgā kontrole, un cilvēku starpā valdītu uzticība. Kaut arī visu pasauli īsā laikā neizmācīsim, bet Kristus māceklis ar savu priekšzīmi pārliecinās citus, ka vienīgi tie, kas ir godīgi un patiesi vārdos un darbos, spēj atrisināt sarežģītos jautājumus, kuŗu mums nav mazums.

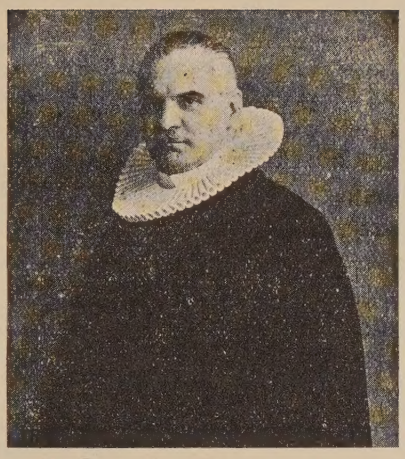

Prāvests Edgars Bergs, dz. 1878.g. 3. aprīlī, Rīgā, 1903.g. beidz Tērbatas universitātes teol. fakultāti, 1905.g.2. jūlijā ordinēts par Rubenes dr. mācītāju, kopš 1911. g. mācītājs Rīgā (ar 1912.g. Miera draudzē). E. Bergs darbojies Vidzemes konsistorijā (1919-21), Brāļu kapu komitejā (priekšn.) u.c. 1944.g. devās trimdā uz Vāciju, kopš 1948. gada ir Latvijas bazn. pārv. priekšn. Anglijā. Sirsnīgi sveicieni 75.dzimumdienā!

Izskaidrodams pirmo ticības locekli, Mārtiņš Luters nerunā par pasaules radīšanu, bet par atsevišķu cilvēku ("es ticu, ka Dievs mani radījis"), ar dāvanām un apstākļiem, kuŗus Dievs viņam devis: "drēbes un kurpes, ēdienu un dzērienu" u.t.t. Viņš dara to tādēļ, lai rādītu, ka īstā ticības apliecība nestāv vārdos, bet darbos. Kas Dieva dotās spējas, dāvanas un apstākļus pateicībā lieto tam nolūkam, kādam Dievs tos devis, tas ar to apliecina savu ticību Dievam Radītājam. Kristīga audzināšana grib mūs vest tik tālu, ka visa mūsu dzīve liecinātu: "es ticu, ka Dievs mani radījis"!

MĀCĪTĀJS OSVALDS GULBIS

Tu vairs nevari būt ķēniņš

PIESARDZĪGI soļi, pamirusi elpa, vesels klēpis tikko valdāmu smieklu un pēkšņi - maigas plaukstas aizsedz tev acis: uzmini mani! Kas cits tev vairs atliek - tu saņem nerātnās rokas, pagriezies atpakaļ un pārliecinies. - Zaulam tas nebija vajadzīgs. Īso vasaras nakti uz pelēka laukakmens pārlaidis un tagad uz savām acīm vieglu plaukstu juzdams, viņš smaidīja. Nē, viņam pārliecināties nevajadzēja. Viņš zināja: uz viņa acīm savu spožo plaukstu uzlicis - rīts, uzvaras rīts. Elkoņus celgaliem un prāvo smakru, kas mīkstu bārdu apvēlies, tagad stipri vien bija padevies uz priekšu, abām dūrēm uzspiedis, Zaules sēdēja savā akmens tronī un klausījās.

Lejā pie upes pašreiz modās viņa kaŗa draudze. Vērši mauroja, aitas blēja. "E-ēj, kur velcies!" kāds šķendējās, un upe, rīta saulē viegli kūpēdama, viņa balsi aizritināja kā pasprukušu kamolu. "Am, am, ev-ev, ev-ev!" vaukšķēja suņi. Balsis un atbalsis griezās un tinās kā šķeterētājas pirkstos raibi pavedieni. Izberzusi acis, nometne izšļaucījās kā viens vienīgs vīrs: "E-eh..." Visā šajā balsu dzīparā mazliet mezglojās tikai viena balss, palikdama kaut kā sāņus un paceldamās visām pāri. Tā bija kalēja laktai. "Karsts!" sauca kalēja veseris un pēc katra belziena divreiz palēcās. "Kā tad, kā tad!" lakta atsaucās. Viņai bija veseŗa žēl. Kā nē, dzelzs tīri balta, tur jau tiešām jālēc stāvu gaisā. Un tikai retumis viņai ienāca prātā, ka pašai esot vēl grūtāk, un kas gan notiktu, ja arī viņa tā sāktu lēkāt? Bet ir labāk otra sāpēm piebalsot, kā pašam savas izvaidēt, - pat tad, ja jācieš daudzkārt grūtāk...

Smaids Zaula sejā pastiepās un ierotījās acs kaktiņā. Tā, te nu bija labi. Ja tik kāda nejauka doma atkal neiztraucētu. Taču visas nejaukās domas Zaulu pašreiz bija atstājušas. Un ja kalēja laktas pamodinātās par īsti patīkamām nevarēja saukt, tad īsti nepatīkamas tās arī nebija.

"Ja padomā vien," Zauls prātoja, "cik sen, ka visā zemē mums nebija neviena pašu kalēja. Ievajagas lemeša - joz pie vīlistieša. Salūzt lāpsta, sadilst izkapts - pie vīlistieša! Vīlistietis ir zemes kungs un zemes kunga oma - neizdibināma. Gadas kungam laba oma, varbūt tavu cirvi vai lāpstu i iemetīs ēzē, izkals, sametinās, ja nē - nāc mājās raudādams. Ak Dievs, cik smags gan nebrīves jūgs...! Un kad izmisuma negaiss beidzot uzšķīla kaŗa jeb pareizāk - sacelšanās ugunis, bailīgie salīda alās un krūmos, sabēga kalnos,

manīgie pielabinājās apspiedējiem un saujiņa drošsirdīgo - - citam galeniski iesieta izkapts, citam gaŗā kātā uzdzīts cirvis, citam dakša... No visiem sešiem simtiem (tik vien to dūšīgo bija) tikai diviem šķēpi - viņam pašam un viņa dēlam Jonatanam. Lai otro, trešo un, ja esi vēl pie dzīvības, - desmito pretinieku uzveiktu, pirmajam bija vienkārši jāizrauj šķēps vai āva no rokām. Un tomēr viņi uzvarēja, vispirms amoniešus un tagad - amalekiešus. Viss lielais amoniešu kaŗaspēks pajuka kā spaļi, pat ne divi vīri nepalika kopā. No amalekiešiem patiesībā tikvien pāri palicis kā ķēniņš Agags, ar kuŗu Zaulam pašam savi plāni un paprāvs lopu bars, tie paši, ko tur lejā, šķiet, pašreiz dzina dzirdīt. Bet gar tiem Zaulam nav daļas. Tas viņa vīru laupījums... Vienīgi vīlistieši... Izdevīgā brīdī tie droši vien būs atkal atpakaļ, kā jau iztraucēts maitu putnu bars. Bet bargu mācību ir dabūjuši arī tie, un kādu laiku, jādomā, būs miers..."

Smaids, juzdamies tik labi, kā reti kad, lūkoja parāpties pat pa Zaula pieri, bet neatradis tur pieturu, atvilkās acs kaktiņā atpakaļ.

"Labi," domāja Zauls, "ļoti labi. Daudz padarīts. Vesels lauks sējai sagatavots." Un tas bija viņa darbs. Ar savu kaŗaspēku visu tēvzemi viņš bija tikpat kā ar ecešām noecējis. Nu varēja eceša apgāzt, nezāles izkratīt un sākt domāt par sēju. Jā, nu bij sējas laiks klāt. Te, kā jau tas sējas nedēļās gadās, - tikpat kā roka piedurknē, saule likās ierāvusies mākonī. Zauls nodrebinājās.

"Ķēniņ, ķēniņ!"

Zauls atvēra acis.

"Kur, akls, tā te radusies!" viņš nogrūda aitādu no ceļiem un šaurām acīm pavērās savā ieroču nesējā. "Tāpēc ka man pieaudzis dēls, vectētiņš vēl neesmu, to tu iegaumē!" Zauls nožāvājās un pārlaida plaukstu pār tumšajiem matiem. Patiesi, sarmas tur vēl nemanīja.

"Ķēniņ, nakts bija vēsa," ieroču nesējs taisnojās. "Tu biji noguris. Un kas nu tā te tev bija par gulēšanu! Kaut mēteli būtu varējis pamest apakšā. Gribēju modināt, bet nometnē tava telts vēl nebija uzcelta, un tu tik saldi gulēji... Liku atnest segu..."

"Muļķis..." Zauls viebās. "Vajadzēja modināt." Taču ieroču nesēja gādība viņam glaimoja. "Jauks puisis, zina par savu ķēniņu gādāt," viņš nodomāja.

"Ķēniņ, nebūtu drīkstējis tevi modināt arī tagad, bet tev nāk ciemiņš."

"Kur?" Zauls pagrieza galvu. Pār pakalnu nāca - - bet tas taču Zamuēlis! Zauls pietrūkās kājās un paspēra jau pāris soļus, bet pārdomāja: nē, kāpēc? Vecais jau tā bija uzpūties kā pūslis. Kopš pirmās tikšanās īsti labu vārdu vairs nebija teicis. Nekas viņam nebija labs diezgan. Neko viņam Zauls pa prātam nebija varējis izdarīt. Vecais, acīm redzot, iedomājās, ka viņš te vēl tas noteicējs. Nē, Zauls nosprieda, tam reiz jādara gals. Lai nāk vien šurp. Bet nepieklājīgs viņš arī negribēja būt.

"Aizskrej uz nometni un pasaki vīriem, lai sapulcējās uz dievkalpojumu - Zamuēlis atnācis," Zauls pamāja ieroču nesējam un, ielocījis sejā laipnāko pieklājības smaidu, pacēla labo roku un pieliecās.

"Esi sveicināts, Dieva vīrs!"

Atbilde izpalika. Vai tad vecis pie viņa nemaz nebūtu nācis? Zauls atlieca plecus un iepleta acis: viņam, kas uz visiem bija paradis raudzīties no augšas, bija galva jāatgāž!

Uz tā paša pelēkā laukakmens pakāpies, Zamuēlis raudzījās Zaulam pāri. Zilganās lūpas sakniebtas. Piere sagrumbota.

"Bā, būšu atkal ko aplam izdarījis!" Zaulam iešāvās prātā.

"Vai tu nemaz nepriecājies?" viņš jautāja un lūkoja smaidīt.

"Par ko lai priecājos?" Zamuēlis brīnījās.

"Bet amalekieši...? Mēs taču uzvarējām..."

"Ko es tev teicu?" Zamuēlis nedzirdēja.

"Bet es jau... Bet mēs..." Zauls stostījās. Tāds stingrāks akmens, uz kā pakāpties, būtu noderējis tagad arī viņam. Nē, kā šis vecais vīrs prata mulsināt. Pūslis, kas pūslis, piedur pirkstu - pārsprāgs kā pūpēdis.

Zamuēlis dziļi ievilka elpu, un šajā brīdī tiešām atgādināja pūsli. "Uff," viņš izpūta, kā karstu putru dzisinādams, paplēta rokas un nogrozīja galvu.

"Un kas tur mauro un blēj?" Zamuēlis pamāja uz nometni. "Tavi kaŗa zirgi?"

Zauls nosarka.

"Vērši un aitas," viņš teica, lūpas sakniebis.

"Un ko es tev teicu? Nekādu laupījumu. Gūstekņus neņemt. - Jaukas lietas es dzirdu. Tu esot uzcēlis sev pieminekli, un Agags būšot tev kalps. Amalekiešu ķēniņš zemnieka dēla vergs! Jauki, jauki! Tu ej lieliem soļiem uz priekšu. Vai tu atceries vēl, ka tu biji mazs, tik maziņš..." Zamuēlis pastiepa roku it kā kucēnu noglaudīdams. "Tavas pazemības dēļ Dievs tevi izraudzīja par ķēniņu. Kur tava pazemība, Zaul?"

Zaulam sāka drebēt rokas. "Vai tā tu runā ar ķēniņu?" viņš gribēja uzbrēkt, bet savaldījās. Jaukt un tikai jaukt un visur savu līko degunu bāzt, to vien šis vecis zināja. Ķēniņam vajag lielas paciētības, tiešām, bet arī ķēniņa paciētībai ir robežas, un ja šis vecais visgribis to vēl nezināja, tad drīz viņš to uzzinās...

"Ko es varēju darīt?" viņš sacīja smagi elpodams un lūkoja sarunu tikpat kā plostu nocelt no krāces. "Esmu izmēģinājies visādi, gan ar labu, gan ar ļaunu. Bet tici man, nav viegli. Mūsu valsts vēl jauna. Draugu mums nava, tikai ienaidnieki, un mūsu armija vēl tikai top... Atceries, kad karojām ar vīlistiešiem... Mums vēl nav pieredzes. Ieraugam gaļas podu, un visa karošana aizmirstas. Pavēlēju, kamēr ienaidnieku vajāsim, nekāda ēšana nav: aizliedzu! Un kas notika? Paša dēls pārkāpa pavēli, gan nezinot, bet pārkāpa. Vai tāpēc, ka mans dēls, varēju nesodīt? Jāsoda, skaidrs. Vai tu ar' zini, kā toreiz man bija ap dūšu? Tev ar ir dēli. Vai tu varētu savu dēlu sodīt ar nāvi? Sakodu zobus un sacīju: ne-

ko darīt, dēls, tu man esi mīļš, bet tev jāmirst. Un kas notika? Viss kaŗaspēks bij kājās. No tās reizes esmu kļuvis uzmanīgāks. Mēs jau varam prasīt nezin ko, bet mums arī jāzina, vai to var izpildīt. Tagad pat. Tu saki: laupījumu nevajadzēja ņemt. Sliktāko jau arī vīri neņēma. Bet nepavisam? Ko es ar to būtu panācis? Tikai rūgšanu. Kaŗavīrs, bez izredzēm uz ieguvumu, ir slikts kaŗavīrs. Un tur jau arī nebija nekāda prāta - visu iznīcināt, tādus lopus - kāpēc?''

''Tāpēc, ka to prasa tas Kungs!''

Zaulam nošļuka rokas. Jau atkal! Tas Kungs un tas Kungs! Tas Kungs prasa to, un tas Kungs prasa to. Tas Kungs bija kā jūŗa. Pāri netiksi. Nav nozīmes pat mēģināt. Un Zamuēlis - šīs jūŗas otrā krastā. Arī tam viņš netika klāt.

''Labi,'' Zauls padevās. ''Esmu grēkojis. Piedod. Vēl jau var izlabot. Upurēsim šos vēršus un avis tam Kungam.''

''E-eh'' Zamuēlis nošņācās kā malkas cirtējs. ''Un tu to saki tik vienkārši, it kā miežus pļaujot, tev būtu nolūzis izkapts kāts: to jau vēl var sasiet. - Pavēle paliek pavēle, un ja ķēniņa pavēle jāpilda arī ķēniņa dēlam, tad Dieva pavēle jāpilda arī ķēniņam. Tu to neesi darījis. Tu vairs nevari būt ķēniņš. Tas Kungs ir runājis.''

Atbalstījies uz Zaula pleca, tā Kunga pravietis nokāpa no akmens, likās gribēja vēl ko teikt, bet nepateicis novērsās.

''Pagaidi, pagaidi!'' Zauls kliedza kā slīcējs nāves bailēs un saķēra pravieša mēteļa stūri. ''Pagaidi, pa...''

Zamuēlis pagriezās.

''Ko teiksi?''

''Bet kā... bet kā...'' Zauls elsa, it kā tam tiešām mutē smeltos ūdens.

Zamuēlis pakratīja galvu, un mazliet gāzelēdamies, vēlāk arī pie izstīdzējuša kārklu krūma pieturēdamies, sāka lēnām kāpt uz augšu. Vēl pāris soļu, un viņš būtu uz ceļa. Bet šos pāris soļus viņam nebija iespējams spert. Zauls viņu nelaida. Un kā gan ar Zauls būtu varējis viņu laist? Šis pravieša mēteļa vien jau viņu vēl turēja virs ūdens, un nogrimt viņam nebija spēka.

Vecais vīrs palūkoja vienreiz, otrreiz - nē, Zauls nelaida. Viņš šorīt bija nācis tālu ceļu. Ar Zaulu raustīties viņam nebija ne patikas, ne spēka.

''Laid!'' viņš uzbrēca. ''Vai tā tu izturies pret-e...''

Izvalkātā, lietū un saulē nonēsātā drēbe neizturēja. Sirmgalvis pakrita. Zaula rokā bija palicis tikai mēteļa stūris.

Zauls pieliecās un saņēma veco vīru aiz padusēm. Zamuēlis uzrausās kājās.

''Tā...'' viņš sacīja. ''Tā no tevis tiks noplēsta tava ķēniņa valsts. Visu nakti par tevi esmu Dievu lūdzis. Man tevis žēl. Bet līdzēt es tev nekā nevaru.''

Zaulam drebēja zods.

''Bet kaŗa vīri...'' viņš lūdzās. ''Visa nometne sapulcināta uz dievkalpojumu. Vismaz lai ļaudis nezin... Es tev lūdzu, nāc...''

Zamuēlis saviebās, padomāja, tad pamāja ar galvu: labi.

Tā nu todien no kalna nokāpa d i v i sirmgalvji. Saule bija jau pusdienā. Viņi devās uz pateicības dievkalpojumu.

Mūsu dienās

TĒRBATAS UNIVERSITĀTE

Pag. gada decembrī pagāja 150 gadu kopš Krievijas ķeizars Aleksandrs I. atjaunoja Zviedrijas ķēniņa Gustava Ādolfa parakstīto Tērbatas universitātes dibināšanas dokumentu, kuŗā teoloģijas fakultātei bija paredzēta centrālā vieta. Šo vietu tā arī godam pratusi paturēt līdz pat visjaunākajiem laikiem - 1918. gadam, kad, patstāvīgai Igaunijas valstij nodibinoties, Tērbatas universitāte tika pārdēvēta par Tartu universitāti resp. līdz pēdējai boļševiku invāzijai, kas, Tartu universitāti boļševizējot, protams, likvidēja arī tas teoloģijas fakultāti. Tērbatas universitātes teoloģijas fakultātes izcilā loma izskaidrojama, pirmkārt, ar to, ka tā savā laikā bija vienīgā evaņģeliskā teoloģijas fakultāte visā Krievijā; otrkārt, - ar tās augsto zinātnisko līmeni, ko garantēja tādi vārdi, kā: A. Etingens (A. von Oettingen), sistemātiskajā teoloģijā; Ādolfa Harnaka skolotājs M. Engelharts (M. von Engelhardt), baznīcas vēsturē; Reinholds Zēbergs (Reinhold Seeberg) un daudz citi.

Tērbatas teoloģijas fakultāte ir izaudzinājusi mūsu teologu vecāko paaudzi, kas, Latvijas valstij nodibinoties, likuši pamatus tiklab Latvijas ev. lut. baznīcai, kā Latvijas Universitātes teoloģijas fakultātei.

ZVIEDRIJA

Zviedrijas archibīskapa Dr. Ingves Briliota (Yngve Brilioth) Jaungada vēstījums domāts galvenā kārtā tikai zviedriem, tomēr ir atradis atbalsi arī tālu aiz Zviedrijas robežām, un Zviedrijas archibīskapa vārdi ir tiešām pelnījuši, lai tos nopietni pārdomātu ikviens kristietis.

''Šajos laikos, kad daudziem zūd cerība,'' teikts Zviedrijas archibīskapa vēstījumā, ''(baznīcai) jāsludina cerības evaņģelijs vēl dedzīgāk... Laiki var mainīties, bet Kristus baznīcas pārliecība nedrīkst mainīties. Baznīcai jāsludina, ka īsto cerību mums var dot vienīgi Kristus. Viņa vārdā varam droši raudzīties nākotnē un, ja nāktu liktenīgā stunda, noturēt savas pozicijas. Raugoties uz Viņu, mums vienmēr jāstrādā, lai baznīcas atjaunošanas darbs virs zemes turpinātos. Mums jāsludina Viņa vārds visiem, kas Viņu nepazīst, kā mūsu zemē, tā ārpus mūsu zemes robežām.''

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

Vēstījumā Zviedrijas archibīskaps saviem tautiešiem pārmet nevērību pret Dieva likumiem un brīdina, ka to pārkāpēji, vienalga - atsevišķi cilvēki vai tautas, bez soda nepaliks. Tai pašā laikā kristiešiem sevi nopietni jāpārbauda, vai citiem grēku nožēlu sludinot, tie to dara tikai mīlestības skubināti un vai tiešām arī aizsniedz to cilvēku sirdis, "kuŗus atbaida sastingušās formalitātes."

PREZIDENTS EIZENHAUERS AICINA LŪGT DIEVU

Internacionālā padome, kuŗas mērķis - kristīgi vadītāji (International Council for Christian Leadership) š.g. februāŗa sākumā Vašingtonā bija sponsorējusi brokastis, kas tajā pašā reizē bija domātas arī kā lūgšanas brīdis. Brokastīs piedalījās ap 500 kongresa locekļu, valdības ierēdņu un ārvalstu pārstāvju. Bija ieradies arī Prezidents Dvaits Eizenhauers. "Lūgšana vienkārši ir nepieciešamība", sacīja Prezidents. Tā vajadzīga netikvien augstām amatpersonām, bet visiem, visos dzīves novados. Lūgšana mūs ved sakarā ar "Bezgalīgo". Mūsu lūgšanas ir nepilnīgas, un tādām tām arī jābūt. Bet tās mūs vieno. Ja meklējam vadību lūgšanā, mēs savas problēmas ieraugam īstajā gaismā. "Es dziļi ticu," savā uzrunā teica Prezidents, "ka atgādinot sev šo pamatpatiesību, ko mūsu tēvi saprata tik labi un pie kuŗas, lūdzot Dieva vadību un palīdzību, tie turējās gadiem ilgi, mēs varam pacelt savas galvas tai pārliecībā, ka mēs savā laikā paglabāsim savu brīvo valdību un tās mantojumu, tiesības un labumus nodosim tālākām paaudzēm."

DP MĀCĪTĀJI

Pēdējos četros gados luterāņu draudzēs Amerikā pieredzi guvuši 51 DP mācītājs, no šī skaita 46 pašreiz strādā baznīcas darbu: 14 resp. 24 kā draudžu mācītāji (10 angļu draudzēs), 13 aprūpē DP kopas un 9 strādā baznīcas organizācijās, pie kam Apvienotā luterāņu baznīca Amerikā (ULCA) palīdzējusi izvietot vairāk DP mācītāju, kā visas pārējās NLC baznīcas kopā. DP mācītāju izvietošanā aktīva bijusi arī Misuri baznīca.

*

Technisku iemeslu dēļ prof. K. Kārkliņa raksta noslēgumu sniegsim maija nr-ā.

MĀJAS DRAUGA ABONENTIEM

Vēlreiz laipni lūdzam pārliecināties, kad Jums jāatjauno Jūsu abonements. Datums, līdz kuŗam Jūsu abonements nokārtots, minēts katrā Jums piesūtītā Mājas drauga eksemplārā, blakus Jūsu vārdam un adresei. Ja Jūs tur, piem., atrodat skaitļus 12/52 vai 1/53, tad tas nozīmē, ka Jūsu abonements nokārtots līdz pag. gada 31. decembrim resp. š. g. 1. janvārim. Šai gadījumā tas arī nozīmē, ka Jūsu abonementa atjaunojums nokavēts, un, ja Jūs steidzami savu atjaunojumu nepieteiksit resp. nenokārtosit ab. maksu, Mājas drauga piesūtīšanu Jums pārtrauksim.

Mājas drauga abonēšanas maksa ir $1.50 par gadu (arī ārzemēs), saņemot pie mācītāja resp. ne mazāk kā desmit ab. pasūtinot kopīgi - $1.00 par gadu.

Adreses maiņas gadījumā, laipni lūdzam paziņot jauno adresi, ko vairāki desmiti Mājas drauga ab., diemžēl, nav izdarījuši un kuŗiem tāpēc Mājas draugu nevaram nosūtīt.

FRIEND OF HOME

English Translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Vol. No. 4 April, 1953 No. 4

Provost J. Kullitis

John 19:30

IT IS FINISHED

On Good Friday the whole Christian world goes with its Saviour along His dark way of suffering up to Calvary. This way has been divided by the Roman Catholic church into fourteen stations, and each station has been provided with a special prayer. Let us too go with the Friend of our soul, saying a prayer of sympathy and thanksgiving! Christ had come to liberate the world from the curse of God's punishment. He was sent to transform the curse into bliss. He had accomplished His task by His cross. Before Christ, a cross was a sign of sin. The worst criminals were crucified. Christ transformed this sign of the cross into the sign of victory. From it even today streams blessedness for all the faithful. The cross of Calvary is Christ's throne. His crown of thorns--the most precious crown in the world--and the seven words from the cross--the most valuable diamonds in it. What does the world's Saviour proclaim here to His faithful? Let us consider just these three words: "It is finished." What do they mean?

1. The work entrusted by God is finished. Jesus was entrusted by God with a special task: He had to proclaim the new Gospel, the glad tidings, by which God has given a new testament to sinful mankind. Jesus' teaching is so kind, noble and blessed, that this world would have a completely different outlook if men had accepted just one part, the so-called golden rule. It reads: "Therefore all things whatsoever ye would that men should do to you, do ye even so to them" (Matt.7:12). The great Russian writer L. Tolstoy in his Gospel commentaries has described a very interesting scene. Just after Jesus had spoken these words, all the evil spirits hurried to hell and said to their king: "We have lost our job in the world. There is a young prophet teaching. He says: every man must do to men the thing which he wants to be done to him. As no one would like to be mistreated, every man will do just good to his neighbor. In that case there is nothing left for us to do." The old devil smiled. Then he said: "You obviously are not familiar with men. They have had many good teachings. Nevertheless, they do not live according to them. Go back, tempt them, encourage them to do the wrong thing, and you will have plenty of work." Unfortunately it is true. Men do not pay much attention even to the most precious teaching, the Gospel of Christ's holy love and God's grace. They live for their selfishness, worldly might and pride, as well as for different lusts. Nevertheless, the work which was fulfilled by Christ is of great importance. Now one has been in the world who has proclaimed God's will more clearly than anyone else before. No one can make an excuse of not knowing God's command-

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY

ments. After praying in the garden of Gethsemane, "Thy will be done", Jesus fulfilled God's will entirely. We ought to fulfill it as well, even if it would seem to us too difficult, even if we would not understand it. In this obedient fulfillment of God's will a great blessing is hidden. If we will obey it, God's blessing will come also upon us.

2. It means the suffering is finished. Often we hear this question: when did Christ's suffering begin? The answer is: from the day He was born. The mighty of this world make preparations when a child is to be born. They prepare a soft cradle in a special children's room for the babe. The world's Saviour must lay in a hard manger, in a stable. There was no other place for Him. Everyone else had a warm place with just this one exception - the chastest child - for as a matter of fact He came to this world but He did not belong to it. This world has always managed to take care of its own; those who come from the realm of light are hated by it even today.

Later the Pharisees and scribes followed Him with their envy and hatred whereever He went, and He knew His traitor was always with Him. His cup of suffering was large indeed, and He patiently emptied it down to its bottom. On His last way the humiliation was deep in particular. His sufferings were really great. The darkest moment in His life, however, was when He felt forsaken even by God. He exclaimed: "My God, my God, why hast thou forsaken me?" (Matt. 27:46). Nevertheless this gloomiest moment was over soon. He felt united with His Heavenly Father again, and when dying He said: "Father, into thy hands I commend my spirit" (Lk. 23:46).

The Latvians too must empty a large and bitter cup of sufferings at home and in different lands in this world. The greater part of us must toil with a painfully unusual and improper job, connected with much humiliation. Our folks at home must undergo the worst difficulties and humiliations, of course. Many are feeling oppressed by loneliness and abandonment. Let us be aware of one thing: God sends suffering to peoples and men not in order to forsake them, but in order to draw them nearer. When the cup of suffering will be emptied, a dawn of liberation will come also to the Latvians. Therefore let us not be embittered, even if we must take upon ourselves new sacrifices, and I mean also those taken in Korea. Let us hope our cup of sufferings will soon be emptied, that we will have fulfilled our mission to which God has called us, and that together with other free and Christian peoples we will find a brighter way. Also in sufferings let us put our own future and that of our people into the loving hands of God the Father, who knows when to make an end to the sufferings.

3. The plan of salvation is finished. Martin Luther says somewhere:"There is no word to Jesus more joyful, to God more pleasant, to the angels - sweeter, to the devil - more dreadful, and to men - more blessed, than this word: 'It is finished'." As in nature there are flatlands and huge mountains, so, as an expert of God's Word says, in the Bible there are three words which rise above everything else: "Let there be light" (Gen. 1:3), "It is finished" (John 19:30) and "It is done" (Revel. 21:6). By the first Word of God life began on earth, by the last one the entire course of human history is come to an end, but Jesus Word: "It is finished" is the most blessed to us. It means that with His suffering and with His death upon the cross Jesus has paid our debts. Our sins do not accuse us before God anymore. Even the ancient peoples believed that there was a secret vital power in blood; that blood could chasten. Is there any blood more holy and more chaste than that of our Saviour? It chastens us from all our sins. The innocent blood of the Son of God has been shed in order to save our souls from eternal death, in order to liberate us from sin, death, and the power of the evil.

Our Lord expects just one thing - that we believe in the power of His blood, that we receive it in the Holy Supper. So let us say with the pietistic poet:

Thy blood, O Lord, Thy righteousness

Is my eternal sacredness,

Along the throne of God with it

I'll go to heavenly benefit.

* * *

Victor Hugo

WRITTEN AT THE PEDESTAL OF THE CRUCIFIED

You, who weep, come here and kneel,

He shall wipe away your tears.

You, who tremble, come get peace,

He is meek and merciful.

You, who suffer, He will heal you,

For your sake His hands were pierced.

Where you hasten? Come to Him,

He remains forever faithful.

* * *

Pastor A. Veinbergs John 20:28

MY EASTER

Everyone has experienced that in times when events pile up which surpass our understanding and which stir up even the very depth of our soul - we do not talk much. If we would meet a person from whom we have been separated for ten years, if we would come back home after an even longer and more despairing absence than that which the Prodigal son had - what would we say?

Thomas was not a very talkative disciple of Jesus. In the New Testament his words are mentioned but a couple of times. When Jesus told what He expected to happen, Thomas became so earnest, he showed a deep and faithful love to the Saviour, and his despair was so great, that he said: "Let us go to Jerusalem, that we may die with Him." The other time Jesus talked about His Father's house, where He would go to prepare a place for His people, "And whither I go ye know, and the way ye know." Thomas, a sceptic, a man who did not understand metaphorical language, said: "(No), we know not whither Thou goest; and how can we know the way?" Thomas takes things as they are. He is a realist. However, he is a searcher, a struggler for truth at the same time. He does not want to be a man of fancy immagina-

tion. And perhaps for this very reason the Saviour said to him: "I am the way, the truth and the life."

Thomas was most talkative when the others told him about the resurrection. He argued with them. "My dear friends," he probably said, "I understand you. You adore your Saviour and therefore you see Him. But it is not true. You are living in the realm of your fancy. You see what you wish to see." And we are so similar. There are lots of events which we have predicted, even seen. They seemed to be at hand. Nevertheless, it turned out that they were but our imagination. "You are men of imagination", Thomas would probably say to us. You have thought well, but you are too naive.

Who knows where he was when the women and Peter and John "came unto the sepulchre." Maybe he was mourning. Maybe he was deeply touched. He probably wanted to be alone in his sorrow. He obviously felt hurt personally, and he was longing for a personal Easter, but he had not reached it yet. He argued. He did not believe. And then the living Lord drew near even to him. And when he had touched Him, he said just these words: "My Lord and my God." These words are the most comprehensive Easter sermon ever given.

Thomas had had no Easter. Now the Easter morn dawned also for him as for the last of the disciples. Though in the evening, behind locked doors, nevertheless it was Easter. The Saviour <u>was</u> risen, but now He was risen also for Thomas.

O what a mighty parallel to our hearts and to our life! Christ is risen! But has He risen for me? That is the most important thing. That is a personal question. "I would not care for Paradise if I would miss my Saviour there," we sing in a hymn. The same we also can say concerning Easter. If our Saviour is not risen the word "Easter" is meaningless.

Probably you are mourning too. We are mourning people, orphans - though not here, somewhere else in that part of the world where we were born. The hard chaffbread of our well-known folksong is a tragic reality there for many.

There are some who have lost their beloved ones by death, though there are not many death casualties among us for we are a selection of the strong ones, but there are lots of them across the lands and seas.

It might be that some are mourning without a real reason. He for whom you are waiting probably will return. You will meet him, and your joy when seeing Him will be as great as that of Thomas. God is performing miracles. All our life, just our very existence is a miracle. We can read in our life, as if in an open book, that there is written just God's grace and we cannot praise Him enough.

But what about our scepticism? What about our "reasoning"? Thomas had it also. His argumentation was as firm as the stone of the door of the sepulchre that was supposed to block the Saviour's way. It was as vivid as the guards, who wanted to hinder something which was beyond any hindrance. Nevertheless, it must be the Easter of my heart. It cannot be the Easter of my life, <u>my</u> Easter otherwise. The faithful heart which meets its Saviour even behind locked doors bears witness of this Easter.

We do not talk of the dawn just because of the appearance of the sun. Even a sun covered with clouds makes a day. "Because of the reflection upon the peaks of the mountains I know that the sun is arisen", said a fisherman once, and because of the reflection in the eyes of men, in the hearts of children, in my own

life - I know that Christ is risen.

When Peter confessed Christ, he expressed just what all the disciples believed: "We believe and are sure that Thou art that Christ, the Son of the living God". When Thomas does it after His resurrection, it is his personal confession: "My Lord and my God."

Let Easter be not just Easter, let it be my Easter and only then will it be real Easter.

* * *

Pastor E. Kiploks

OUR TEACHER

Professor Kundzins' seventy years

Seventy years is a rather long period; according to the psalmist it is about a man's lifetime. In such a period of seventy years one can experience, consider, find out many a thing. There is no generation, however, which in such a period would have experienced as many events as that which now has reached the threshold of its seventies.

When looking back to the life of Professor Kundzins, we notice that already in his youth he witnessed a huge reorientation. At the time he was born, (April 12, 1883) the days in a peaceful country parsonage passed by slowly, in the same manner as many centuries ago, just with the exception that the Church probably had gained a more central place in the spiritual life than ever before. However just a score of years later, while a student of divinity, Kundzins witnessed the revolution of 1905. There were revolutionary meetings held in the churches, armed men broke into the parsonages, and open agitation was led against religion. After the revolution there were the persecutions, World War I, a revolution once more, a communistic regime, the declaration of Latvia's independence, war of freedom, a second communistic terror, an independent Latvia, development of the new republic - the happiest days that we have experienced. But they were followed by the years of terror, deportations, massacre, World War II, destruction and by the communistic victory in East-Europe, the result of which our esteemed one as well as thousands of others have become expellees. Of course, these events have influenced his life, work and personality. Early in his youth Kundzins' life became a struggle against the destructive forces of human life.

When Kundzins finished his studies, he became a teacher of religion in the training-college for teachers at Valmiera. The students were remarkably changed. While in the days of Cimze when the college was in Valka, the students were raised in a Christian atmosphere; now after the revolution there was an underground conspiracy to be found also in the college. Its members did not hide their philosophy of life, and it was not Christian anymore. Thus Kundzins in his very first day at the college faced this quite serious problem: how to overcome the influence of historical materialism in the midst of the youth? One thing was clear: the old methods would not do any good here.

In the time of the Church's struggle against the defendors of heathendom, the Christian writer Tertullian warned: one should not make any use of proofs which do not guarantee a sure victory. Thus Kundzins, searching for a better armament, made this decision: one could accept the challange only in case one

approached the criticism of religion with a scientifically proven criticism of materialism, as well as accepting the newest statements of theology, which by no means are "destructive". They just show the eternal values from a new, and for the present time more clearly understandable, viewpoint.

In some respects it was a struggle in two directions as the church leaders, who by the way still were not aware of the split in men's thinking, marked Kundzins' approach as dangerous liberalism, "a walk along the edge of an abyss." Nevertheless, Kundzins was right. Reviewing those days in his latest book,"Days and Destinies", he says, "I am convinced that not just in one case alone I succeeded in rescuing the prospective teachers from a way which, as we see now, leads to the destruction of the highest human values."

Since these days Kundzins has been fond of religious teaching. He has taught methodology at the university and in teachers' courses,he has written books on this subject, he has given model lessons, he has worked out programs, taken part in conferences, and raised his voice when the attempts were made to eliminate religious teachings from the Latvian schools. Besides his work at the university, Kundzins was religious teacher at a grammar school. His influence among the intelligent Latvians is profound indeed. Kundzins always has emphasized that religious teaching must be alive, not an abstract drill, but "experience". A teacher should not avoid touching the deepest religious problems. He must give a positive answer to the young searchers for truth. So a teacher must work hard indeed. The traditional opinion: religious instructions just ask for faithful hearts and not for careful preparations, is broken, and the knowledge of modern philosophical movements is required.

Kundzins' work in the field of theology has not been limited by the pedagogy of religion. His main interests have been devoted to the New Testament, the studies of which are of the greatest importance to a young theologian for belief in the living Word of God does not guarantee its full understanding. As revelation in the New Testament is given in a historic environment which differs from ours remarkably, and as the wording of this revelation has been given by men, though inspired, the work and its form carries with it historical marks - thus only after careful linguistic and historical studies can one come to the primary, deepest content of the revelation.

Already at the time when Kundzins was a student of divinity the scholars made use of the so-called linguistic and critical method. It can be mild and careful, but it can also be vast and radical, really reminding one of "a walk along the edge of an abyss." As a scientist Kundzins of course has used it. But he has never turned his lessons into linguistics, or just into hunting for parallels among the religious documents of the past. He has been especially fond of the Gospel of John, a writing in the New Testament which has been subjected to more criticism than any other. This fondness he seemingly has inherited from his father, the old provost of Smiltene, to whom the fourth Gospel meant the deepest revelation of God's love (cf. 3:16).

The professor has been lucky enough to make the discovery that the author of this Gospel, which by the way was not recognized as an authentic witness by the critical scholars, has a very good knowledge of the described geographical places and thus his compound testimonies are memories, bound to the places of Jesus' life. Kundzins has also destroyed the suspicion that the mighty words of Jesus' self-revelation in this Gospel, for instance, "I am the resurrection and the life", could be made after the sample of the ancient religious texts and that the Gospel itself would depend on a holy book of a mandaistic sect. It is an in-

dependent revelation of the exalted (quickened) Christ. Kundzins likes the expression "finitum non est capax infiniti" - the limited cannot grasp the unlimited - thus rejecting the rationalistic approach to the holy. We can perceive it but in symbols, in a story, in experience. His view has been acknowledged by the West-European scientists.

His full personality, however, reveals itself neither in science nor in pedagogy. As Dr. Albert Schweitzer's name has become so highly esteemed not because of his books about theology, philosophy or Bach, but because of his charity work in Africa, so the greatest problem for Kundzins has been - man, not the most perfect creation just a little bit lower than the Creator himself (cf. Ps. 8), but a man of contradictions and passions, fallen from the top and laying in the mud. The greatest sufferers are the heirs of this proud man - the abandoned children. Like Schweitzer, Kundzins calls for the greatest reverence for life. Since the foundation of the Latvian Children Relief, Kundzins has been its chairman and soul. Despite his many duties he has maintained personal contact with the inmates of the orphanages even throughout years when they have established their own life. The list of the youth with which Kundzins has worked is large indeed. When after Germany's capitulation the Latvian Central Committee was established and a search was made for a person who could unite all the Latvian expellees, Kundzins was the man chosen. In this post he experienced a unique honor: in the United Nations General Assembly in New York he was mentioned as "the well-known adventurer" by Vishinsky.

Kundzins is an optimist. He has rejected the pessimistic philosophy of culture by Spengler. He is convinced that the Spirit will be victorious, Light will conquer the darkness. Expressing our deep gratitude to our teacher, let us hope that God will allow him to perform many a work in theology, pedagogy, hymnology, parishwork, inspiring, advising and leading in the struggle in which we must not fail, for using his own words, "religion, namely the recognition of the highest divine commandments and the promoter of the healing powers of the spirit shall regain its central place in life."

* * *

Pastor A. Veinbergs

DAYS AND DESTINIES

(K. Kundzins, Memories and Meditations, published by "Gramatu Draugs", 1952)

We have received a new book from Prof. Kundzins. I say "received", for there are books the price of which one does not care, which will always have a place in our book shelves, and which we will recommend also to others. A book of that kind is also the above-mentioned.

Prof. Kundzins' books always have been timely. He has always had something important to say. His first book, "Religion and Ethics for the Education of Youth", 1927, reflected the results of this struggle for new, better methods in teaching religion and ethics. It became a teachers' handbook. His book, "Christ", was published in three editions and his meditations, "About the Great Riddle of Life" was also published in three editions as well during the three prewar years. His distinguished writing on the theology of the New Testament became well known both in Europe and in America. His book about early Christianity, 1934, has been translated also into English and published in the U.S.A.: "Christians in the Light of Gospel Research", translated by Fred C. Grant - in the book "Form Criticism", 1934, Willett Clark & Co., Chicago & New York.

We would have been glad even in case the professor had given us but a book of memories. Memoirs of a seventy year old gentleman fits well. Nevertheless he also meets and solves problems. The recent book, "Days and Destinies", contains his experiences and insights. In "The Latvian Literature in Portraits", a book by A. Prande, 1927, we find this description of Prof. Kundzins: "One of the brightest personalities among the Latvian intelligents." One who has seen the world might even dare to say: the brightest personality, for we all have faults. We just watch to discover who has the least.

This bright personality speaks from each page of this book. There are portraits and reflections about events. A description of a school class; pastors in the spotlight, and the social work to which Kundzins has devoted so much time in the best years of his life, 1908 to 1945: a vision of freedom, the silent and the open fight, the independent Latvia, the young generation searching for truth, Latvian science and theology, the church in particular. The invasion of the godless powers and the destruction of all that was built up so nicely; Latvian and universal human problems. The little but spiritually vivid town Valmiera, its training college for teachers, the capital, the theological seminary; religious instruction in an isolated situation in the Latvian schools. A young pastor who takes steps in order to avoid the students' attempt at separation. He encourages critical thinking: the imaginative almightiness of human intellect cannot stand a test. And he is pleased by the vivid "pro" and "contra" of the audience. The ice is broken.

Being a peace-loving man, the new theologian must accept the challenge. He must defend his viewpoint in pedagogy, as well in theology. The Church leaders grow suspicious. Nevertheless, time does not stop. God has provided him with a deeper knowledge of his time, its shortcoming and values. His action, however, has not been dictated just by intellect. With a warm kindness he has pictured all his portraits, e.g., that of Neilands, a pastor of the old generation; Janis Lapins; Uders; an eccentric drunkard of Valmiera; an idealist physician; the poet Fricis Barda, a man of a noble soul. He tries to understand the two-natured pastor, politician and business man, Andrievs Niedra. Everything has been observed from an idealogical point of view. He even pays some attention to the persons in the background, for instance, when portraying the artist Uders - to the artist's wife. From the portrait of Fridis Zalitis, a historian and pedagogue, one can probably guess how much the author himself has been interested in pedagogy and history. The portrait of his uncle, Prof. vet. Ludvigs Kundzins is somewhat humorous.

One can find also in this book the problems which have been faced by the professor and his students; on the topic, Christ and His best disciples throughout centuries; the gospels and their understanding, the thesis written for obtaining the doctor's degree in the university; the survey of the spiritual movements in West-Europe, especially O. Spengler's prophetic book; and at last: the madness of the world war and the sufferings of our people and church. There are very dramatic, even tragic pages, e.g., pg. 178, 179, 180: a dreadful night in a prison where Kundzins had called on several enlisted Latvians who were put to death; the two witnesses P. Rozenbergs and E. Rumba. What Kundzins felt when writing these pages one can guess from the chapter's topic: "Thousands have been devoured by death, we, however, are still living." He is a man who understands, who forgives. In decisive moments, however, he calls for sacrifices and self-denial. On page 185 he takes a whip in his hand when describing a young mother's blasphemy.

Kundzins is a scientist with a clear sight, a scholar who has enriched the

theology of the New Testament with new discoveries. The distinguished French scientist of the New Testament has said: "The method with which Kundzins has approached the texts of the New Testament shall be taken into account. With the clear sight of a scientist, with an artist's sympathetic understanding, and with deep religious reverence, it seems he has discovered the secret of the Gospel of John: its author can be an eyewitness of Jesus' life but he might be a later disciple of Jesus as well. In this case he had visited the holy places and visualizes the events described in the Gospel with his spiritual eyes."

Outstanding is Kundzins' essay about the critical thinking and religion. In simple words there is described the relation of science and religion. According to Kundzins these two are not enemies, they supply each other. Here he has shown the clearest the seminary's and his own approach to the problems. Here he has revealed also his secret how he conquered the hearts of the youth, and intelligents in particular, and how he gained men who thought critically about religion.

Nevertheless, this is not just theory. Kundzins is also a practical pastor. He is pastor at the university. Among the circles of the Academic Church, and outside it, he is a well-known "father confessor". The chapter, "They Too Could Contribute," and other pages in the book show that many have entrusted him with the most secret depth of their soul. He has been a guide for many. His care has been devoted to those who had lost their way. Nevertheless, he has seen a worm at the roots of the green tree: debauchery in the "upper classes" in the new Latvian state.

Pastors have been criticized rather strongly in the book, especially its younger generation, a part of which are his own pupils. He certainly points out the positive examples. Nevertheless, a rather negative attitude, it seems, is dominating. It is true, when the communists invaded Latvia one of our pastors broke his relations with the church. Some were afraid, but they were comparatively few. In other cases the fault probably lies on the side of the theological seminary and the General Church Board.

Kundzins mentions the pastoral qualities expected by "society"; namely, eloquence, good education and sociableness, but he does not think that these qualities would guarantee a good pastor. He emphasizes the necessity of social understanding, sympathy for the handicapped, mentioning a pastor of Bethel in Germany as an example.

Kundzins has always had compassion for the "little ones". For twenty years he has been chairman of the Children Relief, nevertheless, we expect more from a pastor than just a "social type". One has the impression that the professor who has so nicely shown the right way to science, (it is "ancilla Dei", not "ancilla the logical") here has not expressed himself in full. All our respect to the significance of the congregation church in the protestant theology, but we surely cannot expect that our pastors are just the servants of their parishes, i.e. servants of men. There is not any serious pastor, who could work successfully not being a servant of our Lord and Saviour and the Father in Heaven. Only in this case can a pastor be a good preacher, a proclaimer of holiness, a good social worker and everything else. And that is what Kundzins really means.

Yes, why are there so few good pastors? Let us not fool ourselves. It is not just a problem of the Latvians. In America and anywhere else things are not different. Among all nationalities and among all denominations there are true pastors as well as good "businessmen", and a mixture of both.

Let us put it better this way: why are the disciples of Christ so few? Kundzins' life work in his new book is a fine help in this respect. It encourages us to strive after this aim - so that we become the disciples of Christ. Thanks for the excellent book.

* * *

Provost E. Bergs

ABOUT CHRISTIAN EDUCATION

What sort of men does the Christian faith raise? How do they look at the different problems of life? What do they think of life's content and sense? What are their virtues and capacities?

Work provides life with content. Life without any work is empty, it has no value. Work makes life rich and good. What does the Christian faith teach about work?

At the time Christian faith came into being, the Romans and Greeks, maintaining the top power and culture, made a clear distinction between mental work and manual labour. The latter for an independent man was below his dignity.

They who labored were the slaves. They took care of their owners' bread. The free were busy with science, art, politics. This point of view was accepted in the entire world then. There was just one exception. It was the Jews. The Jews maintained a custom that the scribes, i.e., the Jewish scientists, learn also a profession. For instance the Apostle Paul learned to make tents. This spirit, which recognizes the mental work as well as the manual labour, maintained also in the Christian Church. Jesus Christ has often talked of labour and he has readily described laborers. He watched a sower when sowing his seed, as well as a fisherman or merchant at their work (Matt. 13). He describes how a man, travelling into a far country, called his servants and delivered unto them his goods, asking them to work in order that the goods might increase (Matt.25:14). He has said: "the laborer is worthy of his hire" (Lk. 10:7). The Apostle Paul is of the same opinion: "if any would not work, neither should he eat" (2 Thess. 3:10).

However, does everyone find consolation in his work? Does not our work oppress us sometimes like a heavy burden? We bear it, but just because of necessity--we just have no other way.

We cannot expect that anyone would do his work just for pleasure. Every job is difficult some way or other. Professor Harnack says: "Two thirds and more of any work is just painful, which makes you dull." Nevertheless, work shapes a man's character, develops his self-denial, patience and security. "Even at the meanest sort of labour," says Carlyle, "the souls of men come to a certain harmony." A man with a Christian education finds in labour his life's content given by God and hears God's voice there. Such laborers are a nation's blessing. Who, however, educate them best? There is no better school than family life, for it has been established by God. In a family many generations live and work together. Each family member is connected with the past as well as with the future. The older family members preserve the ancient aims and ideals. Thanks to their experiences and knowledge they become the advisors and guardians of the young ones and awake in their hearts reverence and obedience. He who has grown up in circumstances like these, understands also the days already passed and knows that

new undertakings, if they suppose to last long, must be founded upon the old foundations. On the other hand the young family members make the old ones take a look into the future, to get new influences and to prove their views. Thus life does not stagnate, but opens new sound ideas. In the family different characters and different interests meet. Different persons learn to live and work together there, even they with whom it is not easy to get along. And these folks are not kept together by rigorous rules, but by love. The latter teaches to bear even the burdens of others, and awakens the feeling of responsibility towards others. How can one accomplish a successful social work if he has not succeeded in accomplishing it in his own family? The family is the best place to develop the qualities so necessary to a social and political worker. Societies and clubs will never provide men with the qualities produced by a good family. The fourth and the sixth commandments still are the basis for a people's prosperity and happiness. Where these two commandments were trespassed, the existence of a people was always shaken, also among us. Might a serious Christian education strengthen them again? It is one of the most important problems concerning our people's future.

Work and family shape one's character; and a strong, inured character is necessary in order that one can prevail in all the storms of life. Life sometimes ruins one's work, smashes good undertakings, destroys one's hope. Therefore it asks for endurance, faith, heroism. The personality of Jesus and His life provides the Christian church with abundant treasures in this respect. He has made the greatest impression to men as a sufferer; as a sufferer He has been mentioned most often by the Christian Church; in sufferings He shows His heroism and strength.

The problem of suffering is one of those with which poets and thinkers have dealt always. There are men who in sufferings see but wickedness. They try to escape them. They search for a convenient, careless life. They cannot understand that also in sufferings God's love and blessing can be revealed, and therefore they also do not receive either God's love or His blessing. There are others to whom the greatest virtue in suffering and failure seems to be patience. They can refer to Job, the sufferer of the Old Testament. Having heard the speeches and accusations made by his friends, Job turns to God Himself, and God really appears in a storm. Nevertheless, His answer differs from that expected by Job: "Shall a faultfinder contend with the Almighty? He who argues with God, let him answer it." (Job 40:2) Before the almighty God, ceases the question of a tiny man: "Behold, I am of small account; what shall I answer thee? I lay my hand on my mouth." (Job 40:4). A man cannot understand God's action. He must patiently bear what God makes him to bear. Patience no doubt is a high virtue, nevertheless, it is not the highest virtue. Patience is passive. Jesus, however, shows us that we must be active in sufferings. After His eager prayer in the garden of Gethsemane, subjecting Himself to God's will, Jesus not only bears His suffering patiently, He also accomplishes the greatest task. Seeing God's unchangeable will; namely, that He must suffer, Jesus believes that suffering belongs to the content of His life, that suffering is His only way to the aim put by God Himself. It is not just passive surrender. It is heroism, which fights and is victorious in its suffering. This heroism in sufferings Jesus gives to His disciples.

Besides this heroism in sufferings, there are some more virtues which characterize a Christian and which enable him to be a capable, good worker. There are few moderate people nowadays. Everyone asks: What is life going to give me? And everyone is of the opinion that life is giving him too little. There are many immoderate men, for they just ask too much. One ought to ask: What am I going to give to life, and then really one ought to give what it demands. One

must join with the Apostle Paul saying; "I know how to be abased, and I know how to abound; in any and all circumstances I have learned the secret of facing plenty and hunger, abundance and want. I can do all things in him who strengthens me" (Phil. 4:12-13). This word seriously accuses all the spoiled ones and cowards, of whom we have plenty. Nevertheless, it shows us also the source of faith, namely - Christ. A disciple of Christ is moderate and truthful. We are not surprised anymore that we are steadily controlled in a train, in a shop or in other things. This steady control makes our life expensive. It is necessary, however, as long as men are truthless. Our life would be more convenient and better if everybody would do according to the words of the Apostle James: "Let your yes be yes and your no be no, that you may not fall under condemnation." (James 5:12). Then the expensive control would be useless and trust would dwell among men. In a short period we certainly cannot educate the entire world, nevertheless, a disciple of Christ, by his example will succeed in convincing others that only they who are honest and truthful in words and deeds can solve the complex problems, which we do not lack.

Explaining the first article of our faith, Martin Luther does not talk of the creation of the world. He talks of an individual ("I believe that God has created me"), of gifts and possibilities which God has given him, namely, "food and raiment" and so on. He further does it in order to show that a true creed does not depend on words but on deeds. He who makes use of the abilities, gifts and possibilities given by God, with gratitude and for the purpose for which God has given them - confesses his faith in God the Creator. Christian education wants to bring us to the point where all our life would confess: "I believe that God has created me".

* * *

PROVOST EDGARS BERG'S 75th ANNIVERSARY

Provost Bergs was born on April 3, 1878 in Riga. In 1903 he was graduated from the Theological faculty (seminary) of the University at Dorpat. During the years of 1904 and 1905 he studied inner and foreign mission work in Germany, and on July 2, 1905, was ordained in the Jacob's church in Riga to be a pastor of the rural congregation at Rubene. Since 1911 he was pastor in Riga. E. Bergs has been a member of the Church Council of Vidzeme (from 1919-1921), the chairman of the Committee of the Brethren Cemetery, etc. In 1944 he went to Germany as a refugee. Since 1948 he has been the head of the Latvian Church Board in England. Sincere greetings!

* * *

Pastor Gulbis

THOU MAYST BE NO LONGER KING

After a night spent on a hill upon a stone, and now feeling a slight touch upon his eyelids, Saul smiled. He knew he who had put his bright palm upon his eyelids was the morn, the morn of victory. With his elbows pressed upon his knees and with his chin leaned upon his fists, he sat upon his stony throne and listened. Down at the river was his encampment, now getting up. The oxen were lowing, the sheep were bleating. "Ouch, where do you go?" yelled an angry voice. "Am, am, ev-ev, ev-ev," the dogs barked. Having rubbed its eyes, the whole encampment stretched as if being a single man: "E-eh." Nevertheless, all the voices were dominated by one: by the rather loud voice of the smith's anvil.

Saul listened to it and the smile upon his face broadened. "If one just pondered the things over," he thought, "It really isn't long ago when there was no smith found throughout all the land of ours. If you needed a ploughshare you went down to the Philistines. If your spade broke or the edges of your scythe were blunt - down to the Philistines again. The Philistine was the lord of the land, and the mood of a landlord is inscrutable. If the lord is in good mood he probably will mend your tool, if not - well, watch out. Dear me, how heavy is the yoke of slavery! ... And when the war, or rather the uprising, broke out, the downhearted hid themselves in caves and in thickets or fled to the mountains, the smart ones hastened to make friends with the oppressors, and the handful of the brave - well, one had just his scythe, another one an ax or a fork. Among the six hundred men who had courage enough to fight, just two had spears, he himself and his son Jonathan. Nevertheless, their foes were conquered---the Ammonites were scattered so that not two of them were left together. As to the Amalekites, there was just one man left over, their King Agag for whom Saul had something special in his mind. For the sheep and the oxen Saul did not care. They were the booty of his men and probably were driven to be watered now. There was just one foe who was not smashed - the Philistines. Like vultures, which they were indeed, they will be back again. Yet they too had had a good lesson and for the time being there probably will be peace..."

Saul was happy. "Good," he thought, "very good." A whole field was prepared for sowing, and it was he who had done it. As with a harrow he had harrowed his land, now he could turn the harrow over, shake out the weeds and start to sow. Nevertheless, just in the weeks of sowing it happens that the weather suddenly changes, and so it happened now. It seemed the sun had disappeared into a cloud. Saul felt cold.

"King, king!"

Saul opened his eyes.

"What does this mean!" he said as he pushed a sheepskin from his knees and looked at his armorbearer. "I certainly have a grown-up son, but I'm still not a grandpa!" He yawned and combed his black hair with his palm. And right he was, one could not notice any gray there.

"My king, the night was cold," the armorbearer tried to clear himself. "You were tired, your tent was not built up in the camp, and you had such a sweet sleep ... I brought the cover..."

"You are a fool," Saul cut his face. "You should wake me up." In his heart, however, he was pleased by the attitude of his armorbearer. "A fine guy," he thought, "he likes his king."

"I wouldn't dare to alarm you even now, my king, but there is a guest coming."

"Where?" Saul turned his head. There was a man coming over the hill - - Samuel! In a moment Saul is up and steps toward his guest; then, however, he changed his mind: no, why? The old man seemed to him a little too high-flown. Since their first meeting he had not said even a single word to him. There was nothing good enough for him. Saul had tried hard to please him, but, alas, in vain. The old man obviously thought he was the boss. No, Saul concluded. Here he had to make an end--let him come. However, he did not want to be impolite either.

"Let the men know that Samuel is here. We are going to have a service," he said to his armorbearer, and providing himself with his best smile of politeness, he raised his right hand and bowed.

"Blessed be you of the Lord!"

There was no answer. Hadn't the old man come to him at all? Saul straightened himself and opened his eyes widely: he, who had always looked down upon everybody, had to push his head back.

Having climbed up to the same stone upon which Saul had spent the night, Samuel looked over Saul's head. His bluish lips - pressed, his forehead frowned.

"It seems I have done something wrong again," Saul thought. "Aren't you a bit happy?" he asked and tried to smile.

"Happy - for what?" Samuel was surprised.

"But the Amalekites...? We really won..."

"What did I tell you?" Samuel slipped off.

"But I... But we..." Saul stammered. It seemed he too would need a stone whereupon to stand. This old man could really make one confused.

Samuel took a long breath. "What does this bleating and lowing mean? Is it your horses?"

Saul flushed.

"No, it is sheep and oxen," he said with his lips pressed.

"And what did I tell you?--No booty, no prisoners! They tell nice things of you. You have set up a monument for yourself, and Agag is going to serve you--the king of the Amalekites, a peasant's slave! Fine, fine indeed. You are making fine progress. Do you remember how small you were, so small..." Samuel stretched his arm as if wanting to caress a puppy. "For the sake of your humbleness the Lord chose you to be a king. Now where is your modesty?"

Saul's hands were trembling. "Do you talk to a king like that?" he wanted to yell, nevertheless, he succeeded in mastering himself. That old man just spoiled everything. He pushed his big nose into other peoples' business. A king needed great patience indeed. But there were limits even for the patience of a king. If that old man did not know it yet, he will know it soon...

"What could I do?" he said, quite out of breath, and tried to change the subject. "Believe me, I have tried hard, but it isn't easy. It is a new state. We have no friends, just foes, and we have just started to build up our army... May I remind you of recent events? What happened when we were at war with the Philistines?... We are not experienced warriors. If a soldier of ours finds a pot of meat, he forgets everything else immediately. So I ordered: no eating until the fight is finished. And what happened? It was my own son who sinned--not on purpose, nevertheless, he sinned. Could I let him go just for the reason that he was my son? I had to punish him, of course. You too have sons. Do you think it was easy to put your own son to death? Would you? I did. My heart broke, but I did. And what happened? An uproar! All the men were against me.

Since then I have become more cautious. We can command whatever we like, but we ought to know whether it can be fulfilled. Look, just now. You say: no booty. The men didn't take, I mean - they didn't take the bad ones. But not at all? What would I achieve by that? Just bitter feelings. A soldier without a chance of any booty is a bad soldier. By the way there was no use to destroy such cattle - why?"

"Because it is the commandment of the Lord."

The arms of Saul glided down: the same thing! The Lord and once more the Lord! The Lord asked for this, and the Lord asked for that. The Lord was like a sea. One could not cross it. There was no use to try even. And Samuel was on the other shore. One could not reach him either.

"Well," Saul gave up, "I have sinned. I'm sorry. It is not too late to correct the mistake. Let's sacrifice those sheep and those oxen unto the Lord."

Samuel sighed. "You take things too easy, Saul. A commandment is a commandment, and if a king's son must obey the king, a king must obey the Lord as well. You haven't done it. Because you have rejected the word of the Lord, he has also rejected you from being a king. The Lord has spoken."

Leaning upon Saul's shoulder, the Lord's prophet climbed down the stone, hesitated for a moment as if wanting to say something, then turned about to go.

"Wait, wait!" Saul shouted in a drowning person's voice, and laid hold upon the skirt of the prophet's robe. "Wait, wa..."

Samuel turned back.

"What are you going to say?"

"But how...but how..." Saul sobbed as if water really had come into his mouth.

Samuel shook his head and started to climb down the hill. There were just two or three steps to be made, and he would have reached the path. Nevertheless, he could not make them.-- Saul did not let him go. And how could he? It was the prophet's robe which held him above the water, and he had not courage enough for drowning.

The old man tried once and again - no, Saul would not let him go. He had come a long distance, and to strive with Saul he had neither delight nor strength.

"Let me go!" he shouted. "Do you behave like that to-o..."

The worn-out robe did not hold. The old man fell. In Saul's hand there was just the skirt of the prophet's robe.

Saul helped the old man to stand up.

"Now," said the prophet, "The Lord has rent the kingdom from you this day. I have prayed for you throughout all the night. I pity you, but I can't help." Saul's chin was trembling.

"But the men..." he prayed. "The entire camp is summoned for worship. Don't let the men know. Honor me now, I pray you and come with me..."

Samuel knit his brows, considered for a moment, then he nodded: all right.

So two old men came down from the hill that day. It was about noon-time. They went to a thanksgiving service.

* * *

NOWADAYS

UNIVERSITY OF DORPAT

Last December 150 years had passed since Alexander I, the Russian Czar, renewed the deed of the foundation of the University of Dorpat, signed by Gustav Adolph, king of Sweden. For the theological faculty (seminary) there was a central place foreseen, and the faculty has really succeeded in maintaining it up to the most modern times - 1918 - when by the establishment of the independent state of Estonia, the University was renamed: the university of Tartu, or to be more exact, up to the Bolshevistic invasion. By the bolshevization of the university, naturally also its theological faculty was liquidated. The outstanding significance of the theological faculty is to be explained by two factors: 1. It was the single evangelical theological faculty in entire Russia once, and 2. Its high scientific level was guaranteed by names as: A. von Oettingen in systematic theology; the teacher of Adolf von Harnack, M. von Engelhardt in church history; Reinhold Seeberg and others.

The theological faculty of Dorpat has educated all the older generation of our theologians, who, when the Latvian state was established, were the founders of the Latvian Ev. Luth. Church as well as of the theological faculty of the Latvian University.

SWEDEN

The annual New Year's message of Dr. Yngve Brilioth, Archbishop of Sweden, has mainly been meant for the Swedes, of course; however, it has found its echo also far beyond the boundaries of Sweden, and it really is worthy of consideration by every Christian.

"During these times when many are losing hope", the message says, "(the church must) proclaim the Gospel of Hope with new fervor... Times may change, but the Church of Christ must proclaim with unchanged assurance that Christ alone can give the right hope. In His name we can face the future confidently and hold the field in the fatal hour that may be coming. With our eyes on Him, we must always work for the on-going reformation of the earthly church. We shall proclaim His name to all who do not know Him, inside as well as outside the borders of our country."

In his message the Archbishop of Sweden points to the laxness of his people in the observance of God's laws and warns that they cannot be flouted with impurity, either by individuals or by nations. At the same time, Christians preaching penance to others must seriously examine themselves, are they doing that only because of love, and do they really reach the hearts of those "who are repelled by state formalities?"

PRESIDENT EISENHOWER INVITES TO PRAY TO GOD

A breakfast prayer meeting was sponsored by the International Council for Christian Leadership in Washington at the beginning of this year. More than 500 members of Congress, government officials and representatives of foreign nations took part in the meeting. President Eisenhower was present also. "Prayer is simply necessary" said the President.

Prayer is needed not only by those in high positions of authority, but by persons in all walks of life. Prayer gets us in touch "with the Infinite". Our supplications are imperfect, as they must always be. But they do bring us together. If we seek guidance in prayer, problems fall into proper focus. "I have a profound belief that if we remind ourselves of this basic truth our founding fathers understood so well and practised down through the years as they prayed to God for guidance and help, we can hold up our heads in confidence that we, in our time, will preserve our free government and that we will pass its heritage, rights and benefits on to future generations."

DP PASTORS

In the last four years 51 DP pastors have received clinical training in American congregations. 46 of these DP pastors are currently engaged in church work, 14 or rather 24 are serving congregations (10 are pastors of English congregations), 13 are serving groups of DPs and 9 are serving church organizations. The ULCA has helped resettle more DP pastors than all the other NLC churches combined. The Lutheran Church - Missouri Synod has also had a program of aid for DP pastors.

* * *

TO THE SUBSCRIBERS OF MAJAS DRAUGS

We kindly remind you once more: make sure when you must renew your subscription. The date your subscription expires has been mentioned on each copy of Majas Draugs sent to you - beside your name and address. If you find there, for instance, the figures 12/52 or 1/53, it means that your subscription expired with December 31 last year, or January 1 this year. In this case it means also that your renewal has been delayed and if you do not make haste with your renewal, we will stop sending you the paper.

The subscription price in the USA, as well as abroad, is $1.50 per year; if receiving as a group with no less than ten subscribers - $1.00 per year.

In case of an address change we kindly beg you to let us know your new address. As a matter of fact there are many scores of subscribers, who have not announced their new addresses, so we are not able to send them the paper.

* * *

Published by
National Lutheran Council
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois